

ENEXIS IN BEELD

JAARVERSLAG 2009

INHOUDSOPGAVE

Enexis in beeld	5
Voorwoord	6
Bericht van de Raad van Commissarissen	11
Strategische doelstellingen	17
Kerncijfers	18
Organisatieprofiel	21
Corporate Governance	24
Ons netwerk	34
Investeringen in de netten	38
Innovatie	41
Veiligheid voorop	43
Klant en markt	45
Samenwerking	54
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen	55
Duurzame bedrijfsvoering	56
Duurzame netwerkoplossingen	59
Duurzame initiatieven steunen	61
Voorlichting en educatie	63
Onze medewerkers	68
Ondernemingsbreed Risicomanagement	72
Belangrijke risico's	76
'In-control'-verklaring	78
Financiële resultaten	84
Vooruitblik 2010	87
Verkorte jaarrekening 2009	89
Inleiding	91
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	93
Geconsolideerde balans	94
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	96
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	97
Garantievermogen	98
Overige toelichtingen	99
Personalia	108
Colofon	112
Bijlage	113

De naam Enexis is niet zomaar gekozen. Als zelfstandig netwerkbedrijf zorgen we voor de **energiedistributie**. Wij zijn de **schakel** tussen de leveranciers en afnemers van energie.

Wij moeten en willen ervoor zorgen dat de **infrastructuur** nu en in de **toekomst** aansluit bij de energiebehoefte van onze klanten.

ENE : Energiedistributie

X/'axis' : Schakel

Nex(t) : Toekomst

IS : Infrastructuur

Het symbool van Enexis staat voor het overbrengen van energie.

Onze visie

De maatschappij wordt zich steeds sterker bewust van haar afhankelijkheid van energie en de consequenties van energieverbruik voor economie, leefbaarheid en klimaat. Daardoor zullen stakeholders en klanten steeds kritischer worden ten aanzien van prestaties en gedrag van energie(distributie)partners en op hun vermogen slagvaardig te reageren op technologische ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden.

Onze missie

Wij stellen alles in het werk om het vertrouwen van onze klanten, medewerkers, aandeelhouders en maatschappij te verdienen om daarmee een leidende rol te spelen in het faciliteren van een duurzame energievoorziening.

Onze kernwaarden

Samen, slagvaardig, verantwoordelijk, toekomstgericht.

ENEXIS IN BEELD

Sinds de operationele afsplitsing van Essent per 1 januari 2009 en de eigendomsplitsing per 1 juli 2009 heeft Enexis een enorme ontwikkeling doorgemaakt. We hebben ons ontwikkeld tot een zelfstandig netwerkbedrijf. Een netwerkbedrijf met een eigen strategie, leidende ambities en een duidelijk eigen gezicht. En een manier van werken, waarbij de energiebehoefte van onze klanten, aandeelhouders en het maatschappelijk belang centraal staan.

Veel van onze medewerkers werken al jarenlang bij het netwerkbedrijf. Nu bij Enexis, maar voorheen bij Essent Netwerk of zelfs de voorgangers. Toegewijde en betrokken mensen, die met hun kennis en vakmanschap al jaren zorgen voor een betrouwbare energievoorziening. Maar we hebben ook veel nieuwe collega's mogen verwelkomen. Deze nieuwe medewerkers komen binnen en kijken met frisse ogen naar onze organisatie. Ze ontdekken wat we allemaal doen, en waar we voor staan bij Enexis. Ze verwonderen zich, raken enthousiast en betrokken bij de energie van Enexis. En ze brengen op hun beurt nieuwe energie in het netwerkbedrijf.

Via de blik van onze medewerkers nemen we u mee en geven we u een overzicht van onze activiteiten in 2009. Zo krijgt u niet alleen een beeld van onze organisatie en wat we doen, maar vooral van de Enexis manier van werken.

VOORWOORD

*In het afgelopen jaar, waarin de eigendomssplitsing met Essent werd gerealiseerd, heeft Enexis zich ontplooid tot een zelfstandig, maatschappelijk betrokken netwerkbedrijf. Een organisatie met de ambitie om een leidende rol te spelen in het faciliteren van de transitie naar een duurzame energievoorziening. Enexis heeft een duidelijk eigen gezicht en identiteit gekregen. En we hebben een eigen manier van werken ontwikkeld, die gebaseerd is op onze kernwaarden: **samen, slagvaardig, verantwoordelijk en toekomstgericht**. De medewerkers van Enexis spelen daarbij een belangrijke rol.*

Verzelfstandiging

Op 1 juli 2009 is met de oprichting van Enexis Holding N.V. de laatste stap gezet in de juridische verzelfstandiging van Enexis. Daarmee is ook de wettelijke nevenschikking tot stand gebracht van de gereguleerde netbeheeractiviteiten van Enexis B.V. en de commerciële activiteiten van Enexis Meetbedrijf B.V. en Enexis InfraProducts B.V. Op 30 september is de financiering van Enexis voltooid door middel van aandeelhoudersleningen. Hiermee is niet alleen de continuïteit van het netwerkbedrijf gewaarborgd; onze aandeelhouders hebben ook hun lange termijn-commitment gegeven aan het publieke belang dat Enexis vertegenwoordigt.

Betrouwbare energievoorziening

Met een gemiddelde uitval van het gasnet van 25 seconden per aansluiting is de veiligheid van ons netwerk ook in 2009 gewaarborgd gebleven. De betrouwbaarheid van ons elektriciteitsnet was met een uitval van gemiddeld 20 minuten per aansluiting zelfs goed. Deze ligt onder het landelijk gemiddelde van 24 minuten. De tevredenheid over onze dienstverlening is in 2009 nog verder gestegen. Met een 7,2 van grootverbruikklanten en zelfs een 7,7 van kleinverbruikklanten is de klanttevredenheid met een gemiddelde van 7,5 opnieuw verbeterd ten opzichte van de 7,4 in 2008 voor Essent Netwerk.

Financiële resultaten

Ook in financiële zin is het startjaar van Enexis succesvol geweest. Het resultaat na belastingen is met EUR 115,6 miljoen toegenomen van EUR 147,5 miljoen voor Essent Netwerk in 2008 naar EUR 263,1 miljoen voor Enexis in 2009. Dit hogere resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door een aantal bijzondere posten in het bedrijfsresultaat en door lagere rentelasten.

Duurzame ontwikkelingen

Hoewel ingrijpend, heeft de financiële crisis ook een positieve omslag teweeggebracht in het denken over duurzame energievoorziening. Het besef dat de hoeveelheid fossiele brandstoffen eindig is, heeft ertoe geleid dat overheid en bedrijfsleven meer investeren in duurzaam(-heids) beleid. Enexis kan hier, met haar ambitie om de energietransitie te faciliteren, een belangrijke rol in spelen.

Decentrale energieopwekking

Een toenemend aantal glastuinders produceert zelf energie met behulp van warmtekrachtkoppeling en particulieren voorzien steeds meer in hun eigen energiebehoefte via bijvoorbeeld zonnepanelen. Ongebruikte energie wordt teruggeleverd aan het net. Om dit tweerichtingsverkeer te kunnen faciliteren en de betrouwbaarheid van het netwerk te bewaren, is in 2009 fors geïnvesteerd in capaciteitsuitbreiding. Ook is een speciaal loket ingericht om particuliere klanten, die zelf groene energie willen opwekken, optimaal te ondersteunen.

Groene Gemeenten

Provincies en gemeenten - onze aandeelhouders - hebben ambitieuze plannen voor de overgang naar een duurzamere energievoorziening. Enexis deelt deze belangen en wordt door de aandeelhouders gezien als een belangrijke partner voor het behalen van hun energiedoelstellingen. In het verslagjaar heeft Enexis samen met Alliander onderzoek gedaan naar hoe wij als netbeheerders de gemeenten optimaal kunnen ondersteunen bij de energietransitie. Dit heeft geleid tot diverse korte en lange termijn-initiatieven.

Slimme meters

De invoering van het nieuwe marktmodel en de introductie van de slimme meter zijn uitgesteld tot - naar verwachting - 2012. Vooruitlopend hierop heeft Enexis gewerkt aan de doorontwikkeling van de kwaliteit en functionaliteit van de slimme meter. In 2009 heeft Enexis initiatieven genomen om de diverse standaarden te ontwikkelen waaraan slimme meters moeten voldoen.

Innovatie

Het **Mobile Smart Grid** (MSG) concept heeft Enexis nationaal en internationaal positieve naamsbekendheid gegeven. Onze manager Innovatie is benoemd tot hoogleraar 'Smart Grids' aan de Technische Universiteit Eindhoven en Enexis is sterk vertegenwoordigd in landelijke en internationale werkgroepen, die ondersteuning van elektrisch vervoer en integratie van duurzame energie beogen. Om de introductie van **elektrisch vervoer** in Nederland te stimuleren, heeft Enexis het initiatief genomen voor een samenwerkingsverband met andere netbeheerders in de vorm van Stichting e-laad.nl. Deze stichting zal in drie jaar tijd 10.000 laadpunten plaatsen voor elektrisch vervoer. In december heeft Enexis het congres 'Elektrisch vervoer nu of ooit' georganiseerd. Belangrijke partijen die activiteiten ontwikkelen op dit gebied konden tijdens het congres kennismaken, informatie uitwisselen en initiatieven nemen voor samenwerking. De reacties op dit congres waren bijzonder positief. Daarnaast is Enexis actief betrokken bij diverse '**Groen Gas**' projecten, om te onderzoeken hoe op een veilige manier Groen Gas ingevoerd kan worden op het aardgasnetwerk.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) is geïntegreerd in onze missie; we doen het eigenlijk van nature. Het MVO-beleid van Enexis is gestart met het onverkort overnemen van het beleid van de vroegere moedermaatschappij Essent. Omdat MVO een breed begrip is, zijn we in 2009 begonnen om ons eigen MVO-beleid te definiëren en er concrete doelstellingen aan te koppelen.

Veiligheid

Veiligheid is een voorwaarde bij Enexis en staat voorop bij alles wat we doen. We zijn niet alleen verantwoordelijk voor onze eigen veiligheid, maar ook voor die van onze omgeving. Dit vraagt om heldere regels en elkaar aanspreken op overtredingen. Maar ook om leiderschap vanuit Enexis.

Herman Levelink
Voorzitter Raad van Bestuur

René Oudejans
Chief Financial Officer

Organisatieontwikkeling

Enexis heeft een belangrijke publieke taak in de energievoorziening. Die publieke taak brengt ook met zich mee dat we dat moeten doen tegen zo laag mogelijke tarieven. Dit vraagt om kostenbewustzijn, efficiënt inrichten van onze bedrijfsprocessen en voortdurend streven naar verbetering. In 2009 is in de operatie bij meer dan de helft van de teams met succes het **Lean-model** ingevoerd. Dankzij een actieve bijdrage van de medewerkers heeft dit niet alleen geleid tot besparing en efficiencyverbetering, maar ook tot versterking van de samenwerking, het gevoel van waardering en leiderschap binnen de organisatie.

In 2009 zijn we begonnen met de voorbereiding van de afsplitsing van het nu nog met Essent gedeelde Shared Service Center (SSC). Het SSC is verantwoordelijk voor meteropname, facturering en incasso voor de groep kleinverbruikklanten. Een eerste belangrijke stap daarin is de ontwikkeling van een eigen klantsysteem voor deze diensten, genaamd **Knexis**. Medio 2010 zullen de SSC-activiteiten worden overgeheveld naar Enexis en zullen zo'n 450 medewerkers van het SSC de overstap maken naar ons bedrijf.

Regionale kracht

De regionale indeling van het verzorgingsgebied van Enexis geeft de mogelijkheid van onderlinge vergelijking en de uitwisseling van best practices. De regio's staan bovendien dicht bij onze klanten en voelen zich sterk verantwoordelijk voor een betrouwbaar en veilig gas- en elektriciteitsnetwerk voor lokale consumenten, bedrijven en overheden.

Omdat we deze regionale kracht optimaal tot zijn recht willen laten komen, gaan we uit van de kennis, het vakmanschap en de eigen verantwoordelijkheid van onze medewerkers. Bevoegdheden worden gedelegeerd aan de regio's, op basis van duidelijke doelstellingen, kaders en terugkoppeling. De regio's onderhouden ook de contacten met onze regionale stakeholders; onze klanten, aandeelhouders en maatschappelijke organisaties. Deze intensieve contacten zorgen ervoor dat wij zo goed mogelijk kunnen aansluiten bij de energiebehoefte van onze relaties.

De ‘Enexis manier van werken’

De activiteiten in 2009 en in het bijzonder de dialoog met de medewerkers hebben een belangrijke basis gevormd voor een eenduidige formulering van waar we bij Enexis voor staan. We willen onze maatschappelijke taak zo goed mogelijk invullen en hebben de ambitie om een leidende rol te spelen in het faciliteren van de energietransitie. De medewerkers van Enexis spelen hierbij een sleutelrol. Onze medewerkers zijn gemotiveerde en betrokken vakmensen. Samen hebben we de ‘Enexis manier van werken’ ontwikkeld, waarbij eigen verantwoordelijkheid, vakmanschap, resultaatgericht werken en co-creatie centraal staan. Hierin ligt de bron voor het succes van Enexis.

Wij zijn dan ook trots op de resultaten die we in het eerste jaar als Enexis samen hebben bereikt en danken alle collega's voor hun bijdrage hieraan.

Herman Levelink, *voorzitter Raad van Bestuur*

René Oudejans, *lid Raad van Bestuur/Chief Financial Officer*

BERICHT VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de aandeelhouders

Met de aanbieding van het door de Raad van Bestuur van Enexis Holding N.V. opgestelde jaarverslag, met daarin opgenomen de jaarrekening over het boekjaar 2009, spreekt de Raad van Commissarissen zijn tevredenheid uit over de resultaten en geleverde prestaties.

De jaarrekening is gecontroleerd door Ernst & Young Accountants LLP; de goedkeurende accountantsverklaring is op de pagina 106 opgenomen. De verkorte jaarrekening is terug te vinden op pagina 89 tot en met 105 van dit jaarverslag.

De Raad van Commissarissen heeft, kennis genomen hebbende van de bevindingen van de Auditcommissie, de jaarrekening in zijn voltallige vergadering van 12 april 2010 uitvoerig met de Raad van Bestuur en de accountant besproken. De door de Raad van Bestuur voorgestelde winstbestemming heeft onze instemming. Wij stellen u voor om de jaarrekening en het daarin opgenomen voorstel tot winstverdeling, rekening houdend met wettelijke en statutaire bepalingen, in de op 20 mei 2010 te houden Algemene Vergadering van Aandeelhouders ongewijzigd vast te stellen.

Verzelfstandiging per 1 juli 2009

Met ingang van 1 juli 2009 (zijnde de datum waarop voor Enexis B.V. en gelieerde ondernemingen de eigendomssplitsing van Essent N.V. is geëffectueerd op basis van de Wet Onafhankelijk Netbeheer, WON) heeft een juridische herstructurering van Enexis B.V. en gelieerde ondernemingen plaatsgevonden. De netbeheerder Enexis B.V. en gelieerde ondernemingen die per 1 januari 2009 reeds in operationele zin afgesplitst waren van Essent N.V. ressorteren per 1 juli 2009 onder Enexis Holding N.V., welke vennootschap statutair is ingericht overeenkomstig het structuurregime. De Raad van Commissarissen van Enexis B.V. is daarmee per 1 juli 2009 gepositioneerd op het niveau van Enexis Holding N.V. (hierna: Enexis).

De Raad van Commissarissen (van links naar rechts): J.A.M. Theeuwes, vice-voorzitter; D.D.P. Bosscher, voorzitter; Mevr. W.M. van Ingen; R. de Jong; F.J.M. Houben.

Samenstelling Raad van Commissarissen

Er heeft zich in 2009 geen wijziging voorgedaan in de samenstelling van de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen was als volgt samengesteld:

- D.D.P. Bosscher, voorzitter
- J.A.M. Theeuwes, vice-voorzitter
- F.J.M. Houben
- Mevr. W.M. van Ingen
- R. de Jong

Profielschetsen van de Raad van Commissarissen zijn opgenomen in de Personalia-paragraaf achterin dit jaarverslag.

Bijeenkomsten Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen kwam in 2009 zes maal bijeen. Geen van de leden was frequent afwezig. Bij alle vergaderingen was de Raad van Bestuur aanwezig. De heer J.P. Eydem, manager Juridische en Algemene Zaken en secretaris van de vennootschap, heeft gefungeerd als secretaris van de Raad van Commissarissen.

Onafhankelijkheid commissarissen

Gedurende het hele jaar waren alle leden van de Raad van Commissarissen, met uitzondering van de heer R. de Jong, onafhankelijk van Enexis, zoals bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code. De heer R. de Jong is CFO van Essent N.V., de vennootschap welke tot 1 juli 2009 (indirect) bestuurder was van Enexis B.V. (c.q. haar rechtsvoorganger Essent Netwerk B.V.). De Raad van Commissarissen is van mening dat zijn samenstelling zodanig is, dat de leden ten opzichte van elkaar en de Raad van Bestuur onafhankelijk kunnen opereren.

Invulling toezicht

Het jaar 2009 stond vooral in het teken van alle juridische, economische en operationele voorbereidingen ten behoeve van een succesvolle verzelfstandiging van Enexis. De vennootschappelijke structuur van Enexis en gelieerde ondernemingen is aangepast en in overeenstemming gebracht met wettelijke vereisten en de aanwijzingen in het splitsingsplan. Daarnaast is toegewerkt naar afronding van de nieuwe organisatiestructuur, waarbij eigen ondersteunende stafdiensten zijn ingericht ter vervanging van stafdiensten van Essent N.V.

Tijdens de vergaderingen en in contacten met de Raad van Bestuur heeft de Raad van Commissarissen gesproken over de toekomststrategie van Enexis, de behaalde resultaten en de plannen voor de komende periodes, besluiten die de goedkeuring van de Raad van Commissarissen behoeften en alle overige relevante zaken die onder de aandacht werden gebracht.

De Raad van Commissarissen heeft diverse zaken besproken en goedgekeurd die betrekking hadden op de (her)financiering van Enexis, waaronder het omzetten van de bruglening van de toenmalige aandeelhouder Essent N.V. naar (nieuwe) aandeelhoudersleningen, de afbouw van de Cross Border Lease verplichtingen en het opzetten van een gerelateerde garantiestructuur en het aangaan van een flexibele kredietfaciliteit.

De financiële resultaten en de werking van de risicobeheersings- en controle-systemen binnen Enexis kwamen uitgebreid aan de orde tijdens de vergaderingen van de Raad van Commissarissen. Daarin adviseerde de Auditcommissie de voltallige Raad van Commissarissen over de belangrijkste onderwerpen.

De Raad van Commissarissen is regelmatig geïnformeerd over belangrijke technische en regelgevingsontwikkelingen door experts op de verschillende gebieden. In iedere vergadering van de Raad van Commissarissen werd het onderwerp veiligheid besproken. In de vergadering van 7 december 2009 zijn zowel de kwantitatieve aspecten van het Strategisch Plan (daar waar de kwalitatieve aspecten in de vergadering van 21 september al waren vastgesteld) als het Bedrijfsplan 2010 vastgesteld. In de vergadering van de Raad van Commissarissen van 7 december 2009 is het geactualiseerde Reglement voor de Raad van Bestuur vastgesteld.

Commissarisprofiel

In de profielschets van de Raad van Commissarissen zijn in 2009 enkele aanpassingen doorgevoerd. De belangrijkste aanpassing betrof, met het oog op de verzelfstandiging, het toevoegen van een Commissarisprofiel om ervoor te zorgen dat in een toekomstige samenstelling van de Raad van Commissarissen politieke en bestuurlijke kennis en ervaring aanwezig is. De profielschets is in de vergadering van de Raad van Commissarissen van 21 september 2009 vastgesteld.

Overlegstructuur Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen hecht grote waarde aan een goede relatie met de aandeelhouders van Enexis. In navolging op de praktijk bij het voormalige moederbedrijf is de overlegstructuur met aandeelhouders (via de aandeelhouderscommissie) overgenomen en de Raad van Commissarissen heeft zich in enkele bijeenkomsten met de aandeelhouderscommissie op de hoogte gesteld van de inzichten van de aandeelhouders. In onderling overleg is een samenwerkingsconvenant tussen aandeelhouderscommissie, Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur voorbereid. Het convenant is, evenals de profielschets van de Raad van Commissarissen, vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 28 januari 2010.

Commissies

De Raad van Commissarissen heeft twee vaste commissies: de Auditcommissie en de Remuneratie- en Selectiecommissie.

Auditcommissie

De Auditcommissie heeft tot doel toezicht te houden op, en de Raad van Bestuur te adviseren over, interne risicobeheersings- en controlesystemen, financiering en financiële informatieverstrekking. Voorts behoren de periodieke beoordeling van de externe accountant en de CFO, de heer R. Oudejans, tot het takenpakket van de Auditcommissie. De Auditcommissie was in 2009 als volgt samengesteld:

- J.A.M. Theeuwes - voorzitter
- Mevr. W.M. van Ingen
- R. de Jong

De Auditcommissie heeft in 2009 zes maal vergaderd. Bij al deze vergaderingen was de CFO, de heer R. Oudejans, aanwezig. Drie vergaderingen werden bijgewoond door de externe accountant.

In de eerste helft van 2009 stonden de vergaderingen vooral in het teken van de voorbereidingen van de organisatie op de juridische verzelfstandiging van Enexis en de daarmee samenhangende financieringsstructuur. Ook de hieraan gerelateerde herinrichting van de (financiële) organisatie was een belangrijk thema voor de Auditcommissie. Daarnaast heeft de Auditcommissie alle relevante financiële zaken die aan de Raad van Commissarissen werden voorgelegd beoordeeld en besproken, waaronder rapporten van de interne en externe accountant, jaarrekening en financiële rapportages.

Remuneratie- en Selectiecommissie

De Remuneratie- en Selectiecommissie heeft als voornaamste taken het opstellen van selectiecriteria en benoemingsprocedures voor leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur, de periodieke beoordeling van het functioneren van de individuele leden van de Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur en het doen van voorstellen inzake de bezoldiging van individuele leden van de Raad van Bestuur ter vaststelling door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Remuneratie- en Selectiecommissie was in 2009 als volgt samengesteld:

- D.D.P. Bosscher - voorzitter
- F.J.M. Houben

De Remuneratie- en Selectiecommissie heeft in 2009 vier maal vergaderd en vijf keer met externe adviseurs overlegd. Voornaamste onderwerpen van overleg waren het bestaande en toekomstige beloningsbeleid voor de Raad van Bestuur en hoger personeel alsmede de continuïteit van de bezetting van de Raad van Bestuur.

Besturing

In de vergadering van 7 december 2009 hebben de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen besloten om de Nederlandse Corporate Governance Code waar relevant en mogelijk op vrijwillige basis van toepassing te laten zijn op de besturing van Enexis.

Hiertoe is onder meer besloten met het oog op de omvang van de onderneming, de maatschappelijke functie en uit oogpunt van transparantie. Daarnaast was een groot aantal van de bepalingen in de code al standaard praktijk binnen Enexis. Omdat Enexis een niet-beursgenoteerde Nederlandse naamloze vennootschap is met (lagere) overheden als aandeelhouder, is een aantal bepalingen uit de code (uiteraard) niet van toepassing.

Waardering

Met een positief gevoel hebben wij de professionaliteit en betrokkenheid ervaren van de organisatie in de overstap naar een nieuwe fase van zelfstandigheid. De Raad van Commissarissen heeft deze betrokkenheid onder meer mogen ervaren door het regelmatig bijwonen van het overleg tussen Raad van Bestuur en Dagelijks Bestuur van de Ondernemingsraad en een aantal overlegvergaderingen met de voltallige Ondernemingsraad, waaraan grote waarde wordt gehecht. De Raad van Commissarissen spreekt dan ook zijn waardering uit voor het werk dat is verzet en dankt de Raad van Bestuur en de medewerkers voor de inzet die is getoond in 2009.

12 april 2010

D.D.P. Bosscher, *voorzitter*

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

De energievoorziening is een belangrijke basisvoorziening in de moderne samenleving. Consumenten en bedrijven gaan ervan uit dat energie altijd en voldoende beschikbaar is. Dit is voor hen geen vraag, maar een vanzelfsprekendheid. Bij Enexis onderkennen we het grote maatschappelijke belang van de energievoorziening. We hebben dit als uitgangspunt genomen bij de vaststelling van onze visie, missie en kernwaarden.

Maatschappelijk belang

Enexis hanteert een stakeholdermodel met vier stakeholders. Naast klanten, aandeelhouders en medewerkers, is de maatschappij als vierde stakeholder toegevoegd. Het maatschappelijk belang staat bovenaan, gevolgd door klanten, medewerkers en aandeelhouders.

Bij het vaststellen van intern beleid maakt Enexis gebruik van een beleidsdriehoek. Deze driehoek is gebaseerd op de beleidsdriehoek van Economische Zaken (EZ) en bevat de elementen betaalbaar, betrouwbaar, duurzaam en publieksgericht. Naast de drie algemene aspecten uit de EZ-beleidsdriehoek wordt hiermee ook het belang van goede servicekwaliteit naar klanten en marktpartijen onderstreept.

Kernactiviteiten

Om volledige focus te houden op betaalbaarheid, betrouwbaarheid en verduurzaming, kiest Enexis voor een nadrukkelijke focus op de gereguleerde* kernactiviteiten en kernversterkende commerciële activiteiten. Niet-kernversterkende commerciële activiteiten worden op afstand geplaatst. Hierbij wordt actief gekeken naar de mogelijkheden om door fusies de niet-kernversterkende activiteit te versterken en tegelijkertijd het belang van Enexis te laten dalen.

* De kernactiviteiten worden gereguleerd door een kader aan wetten en regelingen, waarvan de belangrijkste de WON is.

KERN CIJFERS FINANCIËEL

(bedragen in miljoenen euro's)

2009

2008

2007

2006

Resultaat

Netto-omzet	1.358,1	1.341,9	1.699,0	1.597,9
Kosten van inkoop ¹	223,4	213,1	593,7	585,3
Bruto-marge	1.134,7	1.128,8	1.105,3	1.012,6
Overige bedrijfsopbrengsten	10,2	9,6	3,1	3,2
Bedrijfslasten excl. afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen ¹	516,7	558,2	846,5	750,5
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen ¹	229,1	214,7	24,6	28,1
Bedrijfsresultaat	399,1	365,5	237,3	237,2
Resultaat deelnemingen	9,2	6,6	3,1	4,5
EBIT	408,3	372,1	240,4	241,7
Financiële baten en lasten ¹	-72,5	-175,7	32,6	26,6
Resultaat voor belastingen	335,8	196,4	273,0	268,3
Resultaat na belastingen	263,1	147,5	203,8	183,0

Balans

Netto werkkapitaal	0,2	25,7	122,8	760,4
Vaste activa	4.676,3	4.586,2	4.492,0	78,7
Geïnvesteed vermogen ²	4.775,6	4.849,0	4.930,8	839,1
Eigen vermogen	2.849,1	2.236,0	1.512,0	823,0
Balanstotaal	5.459,7	5.580,6	5.733,0	3.922,7

Ratio's

Solvabiliteit	52,18	40,07	26,37	20,98
ROIC	8,5	7,7	4,9	6,2
Return on equity	9,2	6,6	13,5	22,2

Kasstroom

Kasstroom uit operationele activiteiten	501,0	486,1	120,3	-59,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	24,8	-298,1	-148,3	-19,4
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-335,6	-205,2	7,2	8,9
Kasstroom	190,2	-17,2	-20,8	-69,5

Berekeningswijze financiële ratio's

¹ In verband met de overdracht van de activa van Essent naar Netwerkbedrijf per jaareinde 2007 zijn de resultaten van de posten Kosten van inkoop, Bedrijfslasten excl. afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen, Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen en Financiële baten en lasten in de boekjaren vanaf 2008 beperkt vergelijkbaar met de jaren 2007 en eerder. Op het niveau van Omzet en Resultaat na belastingen zijn deze cijfers wel goed vergelijkbaar.

² Aan Enexis is in 2009 door een erkend kredietbeoordelingsbureau een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig toegekend. Als gevolg hiervan is de definitie van het geïnvesteed vermogen gewijzigd en geldig voor 2008 en 2009.

EBIT:	Bedrijfsresultaat plus resultaat geassocieerde deelnemingen
Geïnvesteed vermogen:	Som van eigen vermogen plus rentedragende schulden
Netto werkkapitaal:	Totaal Vlottende activa exclusief liquide middelen (2007 en 2006 tevens exclusief rekening courant) minus kortlopende schulden exclusief rentedragende verplichtingen
Return on invested capital (ROIC):	EBIT gedeeld door het geïnvesteed vermogen
Return on equity:	Resultaat gedeeld door het eigen vermogen
Solvabiliteit:	Eigen vermogen x 100% gedeeld door balanstotaal

ALGEMEEN

	2009	2008	2007	2006
Netwerk				
Trajectlengtes (x 1.000 km)				
Elektriciteitsnet	131,0	128,6	124,3	142,3
Laagspanning	88,0	86,3	82,6	–
Middenspanning	42,9	42,2	41,6	–
Tussenspanning	0,1	0,1	0,1	–
Gasnet	41,1	41	40,3	40,1
Lage druk	32,7	32,6	32,1	–
Hoge druk	8,4	8,4	8,2	–
Stations (x 1.000)				
E-stations	51,8	51,3	49,7	49,6
G-stations	24,3	24,2	24,2	23,9
Aantal Aansluitingen (x 1.000)				
Elektriciteit	2.610	2.596	2.518	2.477
Gas	1.899	1.892	1.788	1.770
Getransporteerde energie				
Elektriciteit (GWh)	33.305	34.046	33.679	33.459
Gas (in miljoen m ³)	6.003	6.109	5.564	5.891
Waarvan biogas ¹	7,5	7,3	7,7	7,1
Productkwaliteit				
Uitvalduur elektriciteit totaal (in min.)	20,0	21,8	24,2	24,5
Hoogspanning	0,4 ²	1,6	4,3	6,2
Middenspanning	14,6	15,5	15,2	14,1
Laagspanning	5,0	4,7	4,7	4,2
Klanttevredenheid				
Totaal	7,5	7,4	6,7	6,5
Kleinverbruik	7,7	7,6	–	–
Grootverbruik	7,2	7,0	6,7	6,5
Personeel				
Personeelsleden ultimo jaar	3.791	3.511	3.536	3.477
Fte's ultimo jaar	3.490	3.246	3.264	3.214
Percentage vrouwen in personeelsbestand	16,1	14,9	14,1	13,7
DART-score (inclusief derden)	0,88	0,74	0,77	0,78
Ziekteverzuim (%)	4,4	4,3	4,2	4,2
Aantal cursisten Training & Opleiding ³	9.628	9.093	7.433	1.517
Betrokkenheid medewerkers (score)	81	78	80	79

¹ Ingevoerd op Enexis/Essent Gasnetwerk

² Zonder TenneT

³ Tot 2009 Essent Network Training & Opleiding, vanaf 2009 Enexis Training & Opleiding

MILIEU

	2009	2008	2007	2006
Hoeveelheid afval (in kg)				
Hergebruikt afval	4.135.326	5.713.041	9.486.910	7.307.025
Verbrand afval	1.409.338	1.171.467	1.190.118	1.353.682
Gestort afval	95.440	173.294	119.096	106.734
Totaal	5.640.104	7.057.802	10.796.124	8.767.441
Waarvan Gevaarlijk afval	6%	9%	6%	6%
Wagenpark				
Elektrische personenauto's				
100% Elektrische Lotus	1	1	–	–
100% Elektrische Golf	10		–	–
Overige elektrische vervoermiddelen				
100% Elektrische scooter	3			

ORGANISATIEPROFIEL

Enexis is verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhoud, het beheer en de ontwikkeling van de energietransport- en distributienetten in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland. Wij zorgen ervoor dat gas en elektriciteit veilig bij ongeveer 2,6 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden terechtkomen. Klanten kunnen zelf kiezen van welke leverancier ze deze energie geleverd willen krijgen. Het verzorgingsgebied van Enexis strekt zich uit over de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Flevoland, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant.

Organisatiestructuur

Halverwege 2009 is de Enexis Holding N.V. opgericht. Hiermee zijn de netbeheeractiviteiten en een aantal kernversterkende activiteiten die op commerciële basis plaatsvinden juridisch gezien onder één dak gebracht.

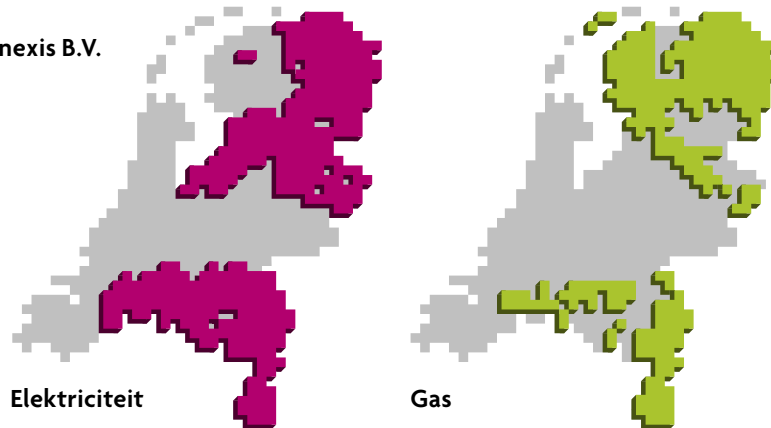
Kernactiviteiten

De netbeheeractiviteiten vallen onder **Enexis B.V.** en worden uitgevoerd door de drie grootste afdelingen binnen Enexis.

- **Asset Management (AsM)** is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van effectief beleid, waarmee de doelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten worden bereikt. AsM bepaalt welke infrastructurele werkzaamheden noodzakelijk zijn.
- **Infra Services (IS)** zorgt voor effectief en efficiënt uitvoeren van de door AsM genomen maatregelen en de realisatie van de werkzaamheden.
- **Klantrelaties (KR)** onderhoudt de contacten met de klanten van Enexis en is verantwoordelijk voor onder meer meteropname, facturering, klachtenafhandeling, tariefstelling aan de hand van richtlijnen van de Energiekamer en aan- en afsluitprocedures.

AsM, IS en KR worden bij hun werkzaamheden ondersteund door de stafafdelingen.

Verzorgingsgebied van Enexis B.V.

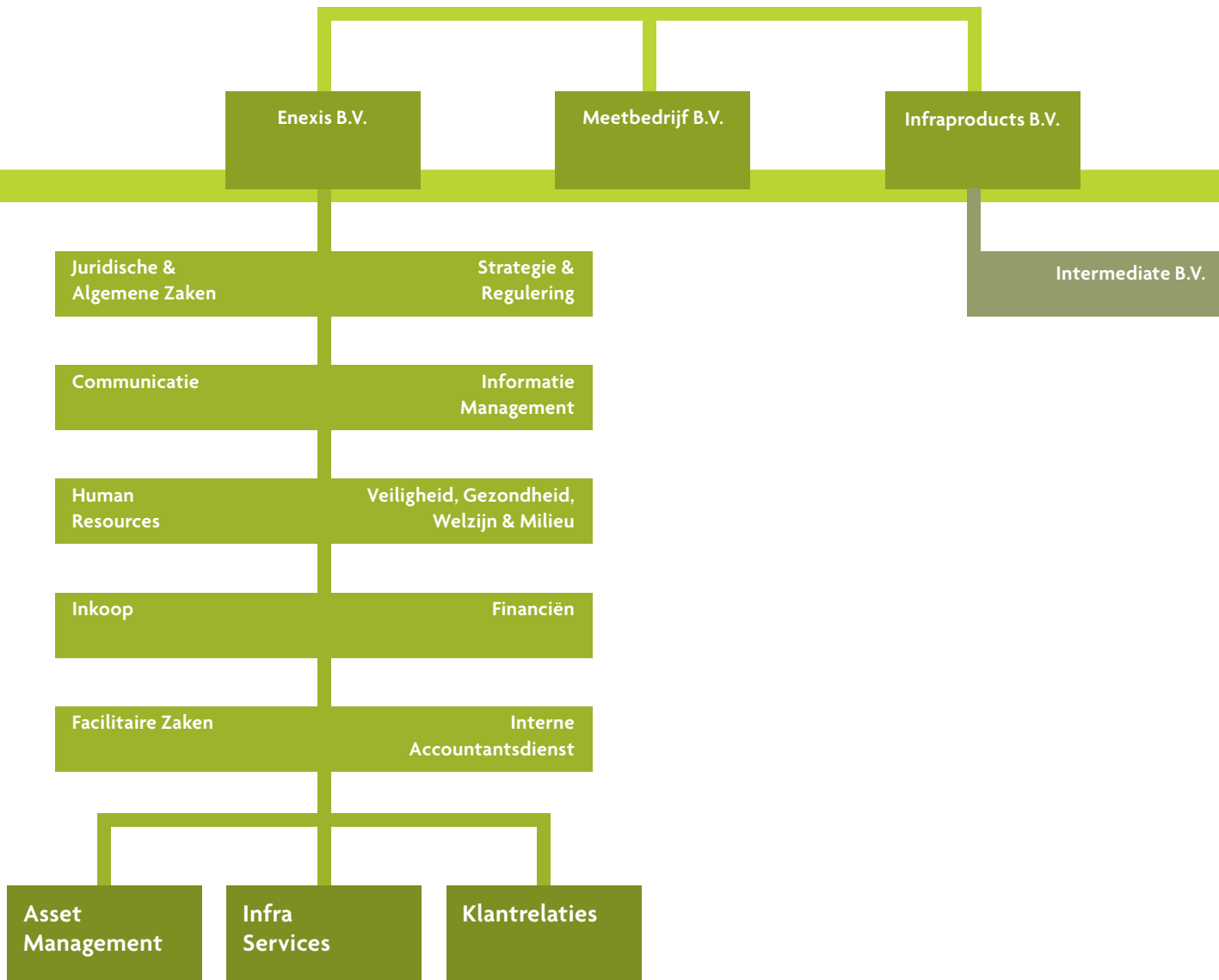
Kernversterkende activiteiten

De commerciële activiteiten worden uitgevoerd door **Enexis Meetbedrijf B.V.** en **Enexis InfraProducts B.V.** (IP). Het Meetbedrijf levert verbruiksgegevens van elektriciteit en gas aan klanten en marktpartijen. Hiermee faciliteert het Meetbedrijf leveranciers, netbeheerders en handelpartijen. Het Meetbedrijf levert ook meetdataprodukten, waarmee deze klanten beter inzicht in hun energieverbruik hebben, en levert, plaatst en onderhoudt de hierbij vereiste meetinstallaties. IP heeft één dochterorganisatie, genaamd **Intermediate B.V.** Dit bedrijf is gespecialiseerd in het leveren van hoog- en middenspanningsinstallaties en totaaloplossingen voor de elektriciteitsvoorziening van grootverbruikklanten (ontwerp, beheer, onderhoud en advies).

Tot november 2009 maakten ook **Lighting** en **LightingView** deel uit van IP. Deze bedrijven zijn samengebracht in een joint venture met Liandyn van Alliander. Deze joint venture gaat in 2010 verder onder de naam Ziut.

Het Meetbedrijf en IP worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) ondersteund door de stafafdelingen.

ENEXIS HOLDING N.V.*

Organogram Enexis Holding N.V.

* Juridische structuur per 31-12-2009

CORPORATE GOVERNANCE

Enexis Holding is een naamloze vennootschap volgens Nederlands recht. De aandelen van de Holding worden gehouden door Nederlandse provincies en gemeenten. Het zogenaamde structuurregime is op Enexis van toepassing. De bestuurlijke organisatie van Enexis wordt bepaald door de Corporate Governance Code. Deze code is verplicht voor organisaties met een beursnotering in Nederland. Hoewel Enexis geen beursgenoteerde onderneming is, past zij deze code – voor zover van toepassing en mogelijk – op vrijwillige basis toe.

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen hebben besloten de Code Corporate Governance (versie december 2008 / commissie Frijs) zo veel mogelijk over te nemen. Dit onder meer vanwege de omvang van de onderneming, de maatschappelijke functie die Enexis vervult op het gebied van energievoorziening en omdat Enexis transparantie hoog in het vaandel heeft staan. Een goede 'corporate governance' is bovendien van cruciaal belang voor het verwezenlijken van de strategische doelstellingen.

Omdat Enexis een niet-beursgenoteerde Nederlandse naamloze vennootschap is, met (lagere) overheden als aandeelhouder, zijn de volgende bepalingen niet van toepassing:

- II.2.4 - II.2.7 (opties);
- III.7.1 - III.7.2 (aandelen als bezoldiging commissarissen);
- III.8.1 tot en met III.8.4 (one-tier bestuursstructuur);
- IV.1.1 (quorumeisen bij besluiten tot het ontnemen van bindend karakter aan voordrachten bij niet-structuurvennootschappen);
- IV.1.2 (specifieke stemrechten op financieringspreferente aandelen);
- IV.1.7 (registratiedatum uitoefening stem-/vergaderrecht);
- IV.2.1 tot en met IV.2.8 (certificering van aandelen);
- IV.3.1 tot en met IV.3.4 (analisten);
- IV.3.11 (overzicht beschermingsmaatregelen in jaarverslag);
- IV.4.1 tot en met IV.4.3 (institutionele beleggers).

Via dialoog tussen Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen is een bewuste keuze gemaakt ten aanzien van welke best practice-bepalingen uit de Governance Code wordt afgeweken. Om bestaande overeenkomsten en afspraken bij de afsplitsing van Essent te respecteren wordt afgeweken van de volgende bepalingen:

- II.1.1 (maximale benoemingstermijn bestuurders);
- II.2.12 tot en met II.2.14 (betreffende publicatie remuneratierapport);
- II.2.8 (maximale ontslagvergoeding);
- III. 2.3 (maximum aantal commissariaten van een commissaris).

Verder is gekozen voor een gecombineerde Remuneratie- en Selectiecommissie en wordt bewust afgeweken van:

- III.5 (instellen van aparte Remuneratiecommissie en een Selectie- en Benoemingscommissie).

De governancestructuur van Enexis

Goed ondernemingsbestuur en goed toezicht daarop zijn de twee belangrijkste pijlers voor een goede corporate governance. Verantwoordelijk daarvoor zijn de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Zij worden daarbij ondersteund door een effectief stelsel van maatregelen van risicobeheersing, interne controle en accountantscontrole. De verhoudingen tussen de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zijn vastgelegd in reglementen en statuten. Deze documenten zijn gepubliceerd op de website van Enexis, www.enexis.nl.

De Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is collectief verantwoordelijk voor het besturen van Enexis en heeft onder meer als taak het vaststellen van de operationele en financiële doelstellingen van de vennootschap, de strategie die moet leiden tot het realiseren van de doelstellingen en de randvoorwaarden die bij de strategie worden gehanteerd. Dit alles onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen en Algemene Vergadering van Aandeelhouders en binnen de statutaire bepalingen. De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving, het beheersen van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten en voor

de financiering van de onderneming. Daarnaast is de Raad van Bestuur, samen met de Raad van Commissarissen, verantwoordelijk voor de Corporate Governance-structuur van Enexis en de naleving van de Corporate Governance Code.

De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen benoemt één van de leden van de Raad van Bestuur tot voorzitter en een ander lid tot CFO. In 2009 bestond de Raad van Bestuur uit twee leden: de heer Herman Levelink, voorzitter van de Raad van Bestuur, en de heer René Oudejans, lid Raad van Bestuur en CFO.

De leden van de Raad van Bestuur verdelen in onderling overleg de werkzaamheden. De werkverdeling wordt vastgesteld in overleg met de Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur handelt volgens een eigen reglement, dat zo veel mogelijk aansluit op de Corporate Governance Code en is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. In dit reglement zijn onder meer de procedures met betrekking tot samenstelling, taken en bevoegdheden, vergaderingen en besluitvorming neergelegd. Het volledige reglement is gepubliceerd op de website van Enexis. Een uitgebreide profielschets van de Raad van Bestuur is opgenomen in de Personalía-paragraaf achterin dit jaarverslag.

De bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur wordt vastgesteld binnen het bezoldigingsbeleid van de vennootschap, zoals dat wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De hoogte van de bezoldiging van ieder lid van de Raad van Bestuur zal worden vastgesteld door de Raad van Commissarissen, op voorstel van de Remuneratie- en Selectiecommissie. Gegevens over de bezoldiging van de Raad van Bestuur zijn vermeld in de verkorte en uitgebreide jaarrekening.

De Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de Raad van Bestuur ten aanzien van onder meer de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap, de strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten, de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controle-systemen en het financiële verslaggevingsproces.

De Raad van Commissarissen heeft met betrekking tot onder meer zijn samenstelling, commissies, taken en bevoegdheden, vergaderingen en besluitvorming een reglement opgesteld. Het volledige reglement is terug te vinden op de website van Enexis.

Het honorarium van de leden van de Raad van Commissarissen wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De leden van de Raad van Commissarissen hebben voorts recht op vergoeding van door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte reis- en verblijfkosten. Gegevens over de bezoldiging van de Raad van Commissarissen zijn vermeld in de verkorte en uitgebreide jaarrekening.

Commissies van de Raad van Commissarissen

Zoals vermeld in het Bericht van de Raad van Commissarissen, kent deze Raad twee permanente commissies: een Auditcommissie en een gecombineerde Remuneratie- en Selectiecommissie. Voor beide commissies is een reglement opgesteld, waarin de samenstelling, de taakopdracht en de wijze waarop de commissie haar taak uitoefent zijn vastgelegd. Deze reglementen zijn te vinden op de website van Enexis.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis is de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De agenda bevat onder meer de behandeling van het schriftelijke jaarverslag van de Raad van Bestuur, decharge van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, de vaststelling van de jaarrekening en de bepaling van de winstbestemming, de strategie van de vennootschap ter verwezenlijking van de doelstelling, eventuele kennisgeving van voorgenomen benoemingen van leden van de Raad van Bestuur en de eventuele benoeming van leden van de Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen zijn verplicht de Algemene Vergadering van Aandeelhouders alle verlangde inlichtingen te verschaffen, tenzij een zwaarwichtig belang van de vennootschap zich daartegen verzet.

Voor het goed functioneren van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en om praktische redenen zijn bepaalde bevoegdheden door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders toebedeeld aan een Aandeelhouderscommissie. Deze commissie bestaat uit zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de Algemene Vergadering van

Aandeelhouders te bevorderen. De leden van de Aandeelhouderscommissie ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding van de vennootschap. De taken van de Aandeelhouderscommissie zijn beschreven in de statuten van Enexis en de werkwijze is vastgelegd in een door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders goedgekeurd convenant tussen de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en de Aandeelhouderscommissie. Het volledige convenant is te vinden op de website van Enexis.

De externe accountant

De externe accountant wordt benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen doet daarvoor een voordracht, waarbij zowel de Auditcommissie als de Raad van Bestuur advies uitbrengt aan de Raad van Commissarissen. Bij het doen van de voordracht worden de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, in het bijzonder zijn onafhankelijkheid, in ogenschouw genomen. De Raad van Bestuur rapporteert jaarlijks aan de Raad van Commissarissen en Algemene Vergadering van Aandeelhouders over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, in het bijzonder zijn onafhankelijkheid.

Ten minste eenmaal in de vier jaar maakt de Raad van Bestuur een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant in de diverse entiteiten en capaciteiten waarin de externe accountant fungeert. De belangrijkste conclusies hiervan worden meegedeeld aan de Raad van Commissarissen en Algemene Vergadering van Aandeelhouders, ten behoeve van de beoordeling van de voordracht tot benoeming van de externe accountant.

De externe accountant wordt uitgenodigd om deel te nemen aan die vergadering(en) van de Auditcommissie, waarin de concept-jaarrekening, de financiële paragraaf van het jaarverslag en het accountantsverslag worden behandeld. Een van de taken van de Auditcommissie is het toezicht op de relatie met de externe accountant, in het bijzonder:

- beoordelen van de onafhankelijkheid, bezoldiging en de eventuele niet-controlewerkzaamheden voor de vennootschap van de externe accountant;

- vaststellen van de betrokkenheid van de externe accountant met betrekking tot de inhoud en publicatie van de financiële verslaggeving door de vennootschap anders dan de jaarrekening;
- kennis nemen van onregelmatigheden met betrekking tot de inhoud van financiële verslaggeving, zoals moet worden gemeld door de externe accountant.

Interne Accountantsdienst

Enexis heeft een Interne Accountantsdienst. Deze afdeling heeft een onafhankelijke functie die aanvullende zekerheid verschaft aan het management en de Raad van Bestuur omtrent de beheersing, effectiviteit, efficiency en compliance van de bedrijfsvoering.

De Interne Accountantsdienst functioneert onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Raad van Bestuur. De Auditcommissie houdt toezicht op en adviseert de Raad van Bestuur ten aanzien van de rol en het functioneren van de Interne Accountantsdienst, in het bijzonder het mede vaststellen van het auditplan en het kennis nemen van beraadslagingen en bevindingen.

Het auditplan komt tot stand in overleg met de externe accountant en de Raad van Bestuur en is onder meer gebaseerd op de risicorapportages en de controlebevindingen. De externe accountant neemt ook kennis van de bevindingen van de Interne Accountantsdienst.

De Interne Accountantsdienst evalueert systematisch de processen met betrekking tot beheersing, risicomangement en besturing (governance). Hij neemt daarbij de procedures in acht zoals vastgelegd in het door de Raad van Bestuur en de Auditcommissie goedgekeurde Interne Accountantsdienstcharter.

DE ENEXIS MANIER VAN WERKEN

EEN BETAALBAAR NETWERK

Kennis, kunde en techniek zijn noodzakelijk om ons netwerk betrouwbaar én betaalbaar te houden. Bij Enexis hebben we veel kennis en vakmanschap in huis. Onze medewerkers zijn gemotiveerde en deskundige vakmensen. Dat moeten we koesteren, want daarmee maken we het verschil. Het is dus van groot belang dat we die kennis behouden, onszelf blijven ontwikkelen en dat we nieuwe mensen binnenhalen aan wie we die vakkennis overdragen. En dat doen we via de interne monteursopleidingen Elektra en Gas die we hebben ontwikkeld.

We hebben ook een neus voor innovatie. We ontwikkelen slimme technologie, waarmee we steeds meer op afstand het netwerk in de gaten kunnen houden en besturen. Daarmee kunnen we preventief zwakke punten opsporen en verhelpen. Met deze slimme technologie kunnen we de betrouwbaarheid van het net bewaken en energiestromen efficiënt managen zonder dat extra geïnvesteerd hoeft te worden in capaciteitsuitbreiding. Hierdoor blijft het netwerk betrouwbaar én betaalbaar.

Dat is de Enexis manier van werken.

*“Kwaliteit is voldoen
aan verwachtingen.”*

MA 10:36

“Veiligheid is het belangrijkste, vandaar dat ik dat veel fotografeer.”

BETROUWBARE WERKOMSTANDIGHEDEN

Enexis heeft veiligheid hoog in het vaandel staan. We nemen niet alleen verantwoordelijkheid voor de veiligheid van klanten, partijen waarmee we samenwerken en onze omgeving, maar ook voor die van onze medewerkers. Enexis biedt haar medewerkers alle voorzieningen om zowel binnen als buiten veilig en verantwoord te kunnen werken. Medewerkers krijgen beschermende bedrijfskleding en een degelijke werkuitrusting om veilig hun werk te kunnen doen. Er worden preventieve veiligheidschecks gedaan bij de werkuitvoering om onnodige risico's te voorkomen. Via veiligheidstrainingen en cursussen stimuleren we veiligheidsbewustzijn en leiderschap om de veiligheidsregels te bewaken. Want of het nu binnen is of buiten: we werken veilig, of we werken niet.

ONS NETWERK

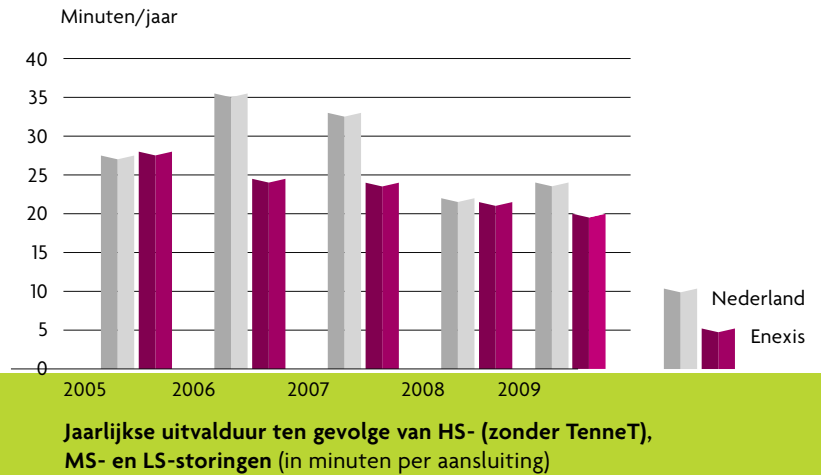
*Enexis voelt zich sterk verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid en veiligheid van haar elektriciteits- en gasnetten. **Betrouwbare, betaalbare energievoorziening is onze opdracht, onze taak in de maatschappij.** Met behulp van een Risk based Asset Managementsysteem (RbAM) stellen we jaarlijks een onderhouds- en investeringsprogramma op voor onze energienetten. We nemen maatregelen om risico's te beheersen en te verminderen. De uitvalduur van onze elektriciteitsnetten ligt al jaren onder het landelijke gemiddelde en we investeren voortdurend in de veiligheid van onze gasnetten. Ons netwerk behoort dan ook tot de betrouwbaarste en veiligste in Europa.*

Degelijk netbeheer

Als netbeheerder worden we gecontroleerd door de Nederlandse toezichthouder op de energiemarkt, de Energiekamer. In 2009 heeft de Energiekamer een positief oordeel gegeven over Enexis' Kwaliteits- en Capaciteitsdocumenten (KCD's). In de KCD's staat welke maatregelen gepland staan voor de periode 2008 - 2014 om de capaciteit en kwaliteit van de elektriciteits- en gasnetten te waarborgen. Volgens de Energiekamer voldoen de KCD's aan alle wettelijke vereisten. Een goede prestatie, aangezien bijna de helft van de Nederlandse netbeheerders een bindende aanwijzing heeft gekregen vanwege tekortkomingen in de KCD's. Afgelopen jaar zijn ook de Asset Managementprocessen van Enexis opnieuw gecertificeerd volgens de 2008 PAS 55-norm. Daarmee is bevestigd dat Enexis haar gas- en elektriciteitsnetwerken op een verantwoorde manier beheert.

Betrouwbare elektriciteitsnetten

De belangrijkste graadmeter voor betrouwbaarheid van energienetwerken is de uitvalduur. Dit is het gemiddelde aantal minuten per jaar per klant dat de energievoorziening onderbroken is geweest. Het Enexis-elektriciteitsnetwerk scoort

goed als het gaat om betrouwbaarheid. In 2009 lag de uitvalduur als gevolg van storingen in het hoog-, midden- of laagspanningsnet met 20 minuten onder het landelijke gemiddelde van 24 minuten.

Grote elektriciteitsstoringen

De grootste storing in 2009 trad op in 's-Hertogenbosch, in een middenspannings-(MS)kabel. Bij 22.351 aangeslotenen viel daardoor de stroomvoorziening uit. Na 41 minuten hadden 18.034 aangeslotenen weer stroom en bij de overige 4.317 huishoudens werd gefaseerd de energievoorziening hersteld. Na zeven uur hadden alle betrokkenen weer elektriciteit. Door een bodemverzakking trad een storing op in Beilen, waardoor 6.296 huishoudens tijdelijk zonder stroom kwamen te zitten. Reparatie nam twee uur in beslag. In Groningen ontstond kortsluiting in het MS-net door een beginnende brand in het voedende hoogspannings(HS)station. Bij in totaal 13.157 klanten viel daardoor de stroomvoorziening weg. Binnen zes uur was de elektriciteitsvoorziening hersteld en hadden alle huishoudens weer stroom.

Veilige gasnetten

Sinds 2007 werkt Enexis met een Veiligheidsindicator Gasnetten (VIG) als prestatie-indicator voor de veiligheid van het gasnet. Enexis heeft de VIG ontwikkeld om de kwaliteit van het gasnet uit te drukken in één getal dat een betere indicatie geeft over de werkelijke kwaliteit van de gasnetten dan alleen de jaarlijkse uitvalduur per klant. De VIG legt een relatie tussen gemeten lekken in de gasnetten en de (kleine) kans dat dit gaslek leidt tot een explosie met schadelijke gevolgen voor de omgeving. Het gemiddelde aantal gaslekken met explosiegevaar binnen het verzorgingsgebied is in de jaren 2006 tot en met 2009 duidelijk verbeterd. De gemiddelde uitvalduur van 25 seconden per aansluiting in 2009 ligt net boven het landelijke gemiddelde van 23 seconden. Dit relatief kleine verschil is te wijten aan normale jaarlijkse fluctuaties.

Schadepreventie

Afgelopen jaar is in Overijssel op grote schaal glasvezelnet aangelegd. De graafwerkzaamheden bleken onnodig veel schade te veroorzaken. Dit leidde tot meer gaslekkages. Door proactieve voorlichting vanuit Enexis richting vergunningverleners, opdrachtgevers en aannemers is het aantal graafschades bij deze projecten aanzienlijk verminderd.

Om onveilige situaties zo veel mogelijk te voorkomen, zijn ook in 2009 preventief gasaansluitleidingen vervangen. Dit programma is in 2007 gestart en loopt de komende jaren door. Daarnaast is begonnen met het preventief vervangen van hoofdgasleidingen.

Calamiteitenplan

Omdat storingen en lekkages kunnen uitgroeien tot gevaarlijke situaties, heeft Enexis een degelijk calamiteitenplan. Enexis onderhoudt nauwe contact met hulpdiensten, zodat iedereen is voorbereid op eventuele calamiteiten.

Afgelopen jaar hebben binnen alle uitvoerende regio's calamiteitenoefeningen plaatsgevonden, waarbij grootschalige inzet van noodstroomaggregaten voor omvangrijke uitval is geoefend.

Lange termijn-visies Infra Services

Voor elk van de drie takken van Infra Services – Aansluitingen, Account, Engineering & Infra (AE&I) en Onderhoud & Storingen (O&S) – is een lange termijn-visie geformuleerd.

De lange termijn-visie Aansluitingen is erop gericht om het aansluitproces zo efficiënt en klantvriendelijk mogelijk te laten verlopen. Enexis heeft het initiatief genomen voor een uniforme landelijke aansluitmethode.

De langetermijnvisie AE&I heeft tot doel om de aansturing en het klantcontact bij grote infrastructurele projecten eenduidig te beleggen. De acties in 2009 waren gericht op herorganisatie van de afdelingen AE&I en vereenvoudiging en optimalisering van de werkprocessen.

Een belangrijke ontwikkeling die binnen O&S heeft plaatsgevonden, is de invoering

van de nieuwe Work Order Management (WOM) applicatie voor het storingsverwerkingsproces. Uitgangspunt daarbij is de moderne Enexis monteur, die zelfstandig zijn werkzaamheden invult en daarbij wordt ondersteund door efficiënte orderverwerkingssoftware op zijn tablet PC.

Gerealiseerde netbeheerprojecten

Afgelopen jaar zijn diverse projecten ter verbetering van netbeheer afgerond. Dankzij krachtig projectmanagement is in 2009 de ILS-viewer geïmplementeerd. Dit is een applicatie die een overzicht biedt van het volledige netwerk van Enexis, maar ook de consequenties doorberekent van de uitval van bijvoorbeeld transformatoren. Ook Klic On Line, een landelijk registratiesysteem dat voorafgaand aan graafwerkzaamheden geraadpleegd moet worden, is technisch opgeleverd en heeft de test met het Kadaster goed doorstaan.

INVESTERINGEN IN DE NETTEN

Grote delen van de gas- en elektriciteitsnetten, die merendeels in de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw zijn aangelegd, naderen het einde van hun technische levensduur. Deze netdelen zullen de komende decennia vervangen moeten worden. Tegelijkertijd wordt steeds meer energie lokaal opgewekt, via bijvoorbeeld windmolens, zonnepanelen, HRe-ketels en warmtekrachtkoppeling. Deze omschakeling naar een meer duurzame energievoorziening vraagt om energienetten die geschikt zijn voor tweerichtingsverkeer. Dit alles maakt het noodzakelijk om de komende jaren meer te investeren in de energienetten. Daarnaast moet het bestaande netwerk goed onderhouden worden.

Anticyclisch investeren

Ondanks de economische crisis is het netto investeringsniveau in 2009 zelfs gestegen ten opzichte van 2008. De economische crisis heeft wel invloed gehad op het aantal aansluitingen van grootverbruikers (maatwerkaansluitingen) en de investeringen in netuitbreidingen. Deze waren lager dan oorspronkelijk gepland voor 2009. Enexis hanteert een 'anticyclisch' investeringsbeleid. Bij een zwakke economie wordt meer geïnvesteerd in vervanging, terwijl bij een sterk aantrekkende economie de aanwezige mankracht juist wordt ingezet om nieuwe aansluitingen en netuitbreidingen te realiseren. Vanwege het achterblijven van de hoeveelheid maatwerkaansluitingen en netuitbreidingen op het jaarplan heeft Enexis ongeveer EUR 10 miljoen meer uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland aan vervanging van netdelen.

INVESTERINGEN IN DE NETTEN

(bedragen in miljoenen euro's)

	2009			2008		
	Bruto investering	Bijdrage van derden	Netto investering	Bruto investering	Bijdrage van derden	Netto investering
Elektriciteit						
Standaardaansluitingen	36,9	32,8	4,1	41,7	37,3	4,4
Maatwerkaansluitingen	24,7	27,7	-3,0	35,2	41,9	-6,7
Netuitbreidingen	133,9	2,6	131,3	112,3	6,7	105,6
Reconstructies	23,7	13,7	10,0	24,2	15,7	8,5
Vervangingen	15,4	0,2	15,2	23,8	0,1	23,7
Overig	5,0	0,2	4,8	5,6	0,1	5,5
Totaal Elektriciteit	239,6	77,3	162,3	242,8	101,8	141,0
Gas						
Standaardaansluitingen	12,8	12,0	0,8	14,8	14,3	0,5
Maatwerkaansluitingen	2,7	2,6	0,1	2,5	2,5	--
Netuitbreidingen	14,4	1,0	13,4	17,2	1,6	15,6
Reconstructies	14,8	6,3	8,5	15,6	6,8	8,8
Vervangingen	33,9	0,3	33,6	39,9	0,1	39,8
Overig	1,5	0,0	1,5	1,3	--	1,3
Totaal Gas	80,1	22,2	57,9	91,3	25,3	66,0
Totaal Gas en Elektriciteit	319,7	99,5	220,2	334,1	127,1	207,0

Decentrale energieopwekking

Sinds enkele jaren is in de glastuinbouw sprake van een zeer sterke toename van de toepassing van warmtekrachtkoppeling (WKK). De met de WKK's geproduceerde elektriciteit wordt grotendeels teruggeleverd aan het elektriciteitsnet. Ook worden steeds vaker windmolens aangesloten op de MS-netten. Beide ontwikkelingen hebben geleid tot een sterk toegenomen vraag naar transportcapaciteit in de netten van Enexis. Om in de behoeftes van de WKK's en windmolens te kunnen voorzien, heeft Enexis in 2009 grote uitbreidingen in haar netten gerealiseerd. In onder meer de Eemshaven, Delfzijl, Bergen op Zoom en Helmond zijn de koppelingen tussen de MS-netten van Enexis en het landelijke HS-net uitgebreid. Diverse andere grote uitbreidingsprojecten zijn in 2009 in uitvoering genomen.

Ook in de Eemshaven heeft Enexis grote uitbreidingen in haar netten gerealiseerd.

Vervanging van het SCADA-systeem

Om de toekomstige ontwikkelingen in de energienetten het hoofd te bieden, heeft Enexis in 2008 besloten om voor de besturing van het middenspanningsnet een Distributie Management Systeem (DMS) in te voeren. In 2009 is, met de succesvolle vervanging van het SCADA-systeem voor de noordelijke provincies, een eerste stap gezet in deze nieuwe ontwikkeling. Medio 2010 zullen ook de zuidelijke provincies aan het nieuwe platform worden toegevoegd. Eind 2010 wordt het DMS ook voor de MS-deelnetten ingevoerd.

Lange termijn-vervangingsplannen

In 2009 zijn, samen met gemeenten en collega-infrabeheerders, initiatieven genomen voor de ontwikkeling van langetermijn-vervangingsplannen. De bedoeling van deze werkgroepen en projecten is om ook op lange termijn een kwalitatief goede infrastructuur te behouden, met minimale kosten en overlast voor de burger. Twee aspecten spelen hierbij een belangrijke rol.

Gecombineerde infrastructuurwerkzaamheden

De infrastructuur die door gemeenten beheerd wordt, bestaat uit onder meer wegen en riolering verouderd, en moet vervangen worden. Het combineren van vervangingen van de energie-, water- en telecominfrastructuur met vervangingen of renovaties door weg- en rioolbeheerders, kan vaak financiële voordelen opleveren, maar voorkomt vooral dubbele overlast voor klanten.

Kwaliteitshandhaving door kennisbundeling

Het tweede aspect heeft te maken met de manier waarop netbeheerders gereguleerd worden. De huidige methode van maatstafregulering bevat weinig investeringsprikkels voor netbeheerders; de netbeheerder die het minst investeert kan een financieel voordeel bereiken ten opzichte van netbeheerders die meer investeren. Bij elektriciteits- en gasnetten kan dit mechanisme leiden tot het uitstellen van vervangingsinvesteringen. Alle netbeheerders hebben daarom in 2009 besloten om informatie over het verouderen van componenten en de mogelijke gevolgen hiervan onderling uit te wisselen. Door deze kennis te bundelen kunnen optimale vervangingstrategieën voor de lange termijn ontwikkeld worden, zodat de netten in goede staat blijven. Daardoor blijft ook in de verre toekomst het huidige hoge betrouwbaarheidsniveau van de netten gehandhaafd.

INNOVATIE

Enexis werkt voortdurend aan verbetering en vernieuwing van haar energienetten. En van de technieken die we gebruiken om ze te beheren. Binnen Asset Management is een afdeling Innovatie opgericht, die zich hiermee bezig houdt. Deze afdeling voert een innovatieportfolio uit dat past bij de leidende rol die Enexis wil vervullen in de overgang naar een schonere en groene energievoorziening. Dit innovatieportfolio is gebaseerd op drie innovatie speerpunten: energietransitie en verduurzaming, toestands- en restlevensduurbepaling van bedrijfsmiddelen en verbetering van de arbeidsproductiviteit.

Energietransitie en verduurzaming

Een belangrijk innovatieproject dat voortkomt uit het eerste speerpunt is het door Enexis ontwikkelde MSG-concept. Doelstelling van dit concept is om zo veel mogelijk elektrische auto's op te laden, zonder grote investeringen in elektriciteitsproductiemiddelen en netwerken.

Auto's staan gemiddeld 22 uur per dag stil en rijden relatief weinig kilometers per dag. De benodigde oplaadtijd van elektrische auto's voor zo'n korte afstand bedraagt enkele uren. Door de benodigde oplaadtijd intelligent te spreiden over de totaal beschikbare oplaadtijd, kunnen meer auto's worden opgeladen, zonder dat de bestaande infrastructuur uitgebreid hoeft te worden. Op die manier wordt veel geld bespaard en blijft het netwerk ook in de toekomst betaalbaar.

Samen met toeleveranciers heeft Enexis een technologie ontwikkeld, waarmee met succes de laadsnelheid van de elektrische auto van een medewerker wordt aangestuurd. Ook is gemeten hoeveel elektrische auto's kunnen worden opgeladen zonder het MSG-concept. Deze onderzoeken zullen in 2010 worden voortgezet en uitgebreid.

Groen Gas en duurzame energie

Enexis heeft belangrijke stappen gezet op het gebied van invoeding van Groen Gas op haar gasnetten. Meer over deze projecten, over oplaadpunten voor elektrisch vervoer en het optimaal benutten van duurzame energie, staat in het hoofdstuk 'Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen'.

Toestands- en restlevensduurbepaling van bedrijfsmiddelen

Een voorbeeld van het tweede speerpunt zijn de PD(partial discharge)-On Line trajecten, waarbij Enexis samenwerkt met Alliander en KEMA. PD-On Line is een technologie, waarmee de staat van een ondergrondse elektriciteitskabel wordt bepaald, zonder deze uit bedrijf te halen.

Verbetering van de arbeidsproductiviteit

Het derde speerpunt is gericht op verbetering en vernieuwing van de kern-technologieën die Enexis gebruikt bij de aanleg en het beheer van haar energienetten. Een voorbeeld is het vervangen van gasleidingen, zonder over de hele lengte een sleuf te graven.

VEILIGHEID VOOROP

'We werken veilig of we werken niet'. Dit statement maakte de directie van Enexis begin 2009 en intussen is het een algemeen bekend en gevleugeld credo binnen Enexis. Veiligheid staat voorop in alles wat we doen. We zijn dat verplicht aan onszelf, aan onze collega's en aan onze klanten. Onze ambities maken we nooit waar als we de veiligheid in ons werk niet optimaal hebben gewaarborgd. Enexis heeft daarom zwaar ingezet op het verhogen van de interne en externe veiligheid. En die aandacht zal de komende jaren niet afnemen.

Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu

Het veiligheidsbeleid van Enexis is erop gericht dat iedereen zo gezond mogelijk is en blijft en dat we het milieu zo min mogelijk belasten door onze werkzaamheden. De afdeling VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu) adviseert en ondersteunt Enexis bij het in de praktijk brengen van veiligheid als randvoorwaarde en de gezondheids- en milieuaspecten in de organisatie. Enexis beschikt over een uitgebreid veiligheidsmanagementsysteem.

VGWM-resultaten in 2009

De Enexis DART-score voor eigen personeel* is qua cijfer gelijk gebleven. Wat betreft derden geven de cijfers een verslechtering weer, maar in het bewustwordingsproces zijn wel degelijk stappen gezet als het gaat om transparantie, een meer kritische houding en opener communicatie over veiligheid.

Het totale aantal OGB-meldingen (ongewenste gebeurtenissen) binnen Enexis bedroeg 828 in 2009. Dit is 30% minder dan de 1.170 meldingen in 2008. Er hebben zich geen ongevallen voorgedaan met blijvend letsel. Door een nadrukkelijker sturing en het frequenter met elkaar bespreken, is een filter ontstaan en worden alleen de 'echte' OGB's nog gemeld. Collega's spreken elkaar steeds meer aan op veiligheid en ongewenste situaties worden direct opgelost.

* Enexis gebruikt een uniform ongevalregistratiesysteem, op basis waarvan de DART-score (Days Away, Restricted or Transferred) kan worden bepaald. De DART-score staat voor het aantal ongevallen met als gevolg verzuim of aangepast werk per 200.000 gewerkte uren.

VGWM-resultaten 2009 versus 2008

Meldingen Ongewenste
Gebeurtenissen
Dodelijke ongevallen
DART-score Enexis
DART-score Derden
DART-score Totaal

	2009	2008
Meldingen Ongewenste Gebeurtenissen	828	1.170
Dodelijke ongevallen	0	0
DART-score Enexis	0,55	0,55
DART-score Derden	1,74	1,19
DART-score Totaal	0,88	0,74

Veiligheid begint met voorbeeldgedrag

De aard van de werkzaamheden van Enexis vraagt om voortdurende alertheid op veiligheidsbewustzijn en elkaar aan te spreken op onveilig gedrag. Het gedogen van onveilig werken is volstrekt onacceptabel. Teammanagers hebben een leidende rol bij het vergroten van het veiligheidsbewustzijn van hun medewerkers. Hiervoor worden zij opgeleid tot veiligheidscoach. Sinds begin 2009 gebruiken de eerste teammanagers het ontwikkelde vervolgconcept op de veiligheidsbewustzijnstrainingen.

Aannemersveiligheid

Bij alle opdrachten die Enexis verstrekt aan aannemers wordt veiligheid geïntegreerd. Al in de contractfase wordt met de aannemer besproken wat Enexis van hem verwacht met betrekking tot VGWM. Vooraf is dus bekend en beschreven wat de spelregels zijn en waar de eigen verantwoordelijkheid van de aannemer ligt op veiligheidsgebied tijdens het uitvoeren van het werk.

Gedurende de werkuitvoeringstrajecten vindt vervolgens regelmatig regionaal overleg plaats met de aannemers. Uit ongevalsonderzoeken komen aandachtspunten naar voren die worden opgepakt. Verder vinden contacten plaats tijdens onder meer de aannemersdagen en –bijeenkomsten en gezamenlijke werkplekbezoeken.

Landelijke harmonisatie

De landelijke VGWM-groep regelgeving werkt aan een nationaal erkende persoons-certificering voor de BEI (Bedrijfsinstructie Elektrische Installaties) en de VIAG (Veiligheidsinstructie Aardgas). Deze kwaliteitskeurmerken gelden voor iedereen, intern en via aannemers, die operationele werkzaamheden verricht aan de gas- en elektriciteitsinfrastructuur. Door de standaardisering van taalgebruik en kwalificaties met betrekking tot kennis en vaardigheden, wordt een flinke stap voorwaarts gezet. Ook is een landelijk geldend kwalificatieprotocol voor de monteur gedefinieerd, met daarbij een modulair opgebouwd opleidingstraject. Hiermee ontstaat binnen Nederland een geharmoniseerd en uniform kwaliteitsniveau. Eenmalig opleiden tot kwalificaties, die voor heel Nederland geldig zijn, levert bovendien kostenbesparingen op. Daarnaast zijn we erin geslaagd om geüniformeerde en gestandaardiseerde VeiligheidsWerkInstructies (VWI's) te realiseren voor het plaatsen van slimme meters.

KLANT EN MARKT

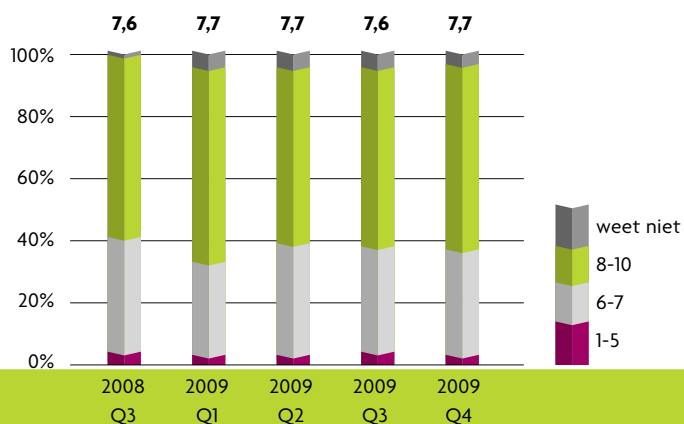
Enexis wil in alle opzichten een betrouwbare, betrokken en toegankelijke energiepartner zijn. We vinden het belangrijk dat onze klanten weten wie we zijn. En we willen ze niet alleen een betrouwbaar en slim netwerk bieden, maar ook optimaal ondersteunen bij hun steeds duurzamere energiebehoeften. In 2009 is de tevredenheid van onze klanten over onze dienstverlening opnieuw gestegen. Ook de naamsbekendheid van Enexis is gegroeid. De introductie van de slimme meter is voorlopig uitgesteld, maar we hebben actief gewerkt aan verbetering van de technologie. En we werken samen met andere marktpartijen aan een nieuw marktmodel, waarbij de energiewensen van de maatschappij centraal staan.

Klanttevredenheid

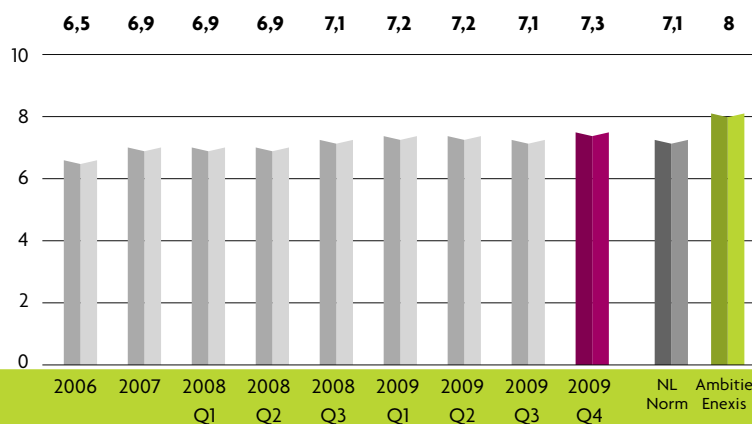
De klanttevredenheid in ons eerste jaar als Enexis is in 2009 gestegen ten opzichte van de jaren waarin we Essent Netwerk waren. De gemiddelde klanttevredenheid is het laatste kwartaal gegroeid naar een 7,5, ten opzichte van een 7,4 voor Essent Netwerk in 2008. Voor grote zakelijke klanten bedroeg de klanttevredenheid in 2009 gemiddeld een 7,2 en voor huishoudelijke en kleinzakelijke klanten zelfs een 7,7.

Naamsbekendheid

Na één jaar is de naamsbekendheid van Enexis bij de zakelijke klanten al redelijk hoog: 69% is bekend met de naam Enexis. Voor huishoudelijke en kleinzakelijke klanten is deze wat lager, namelijk 13%. Op de vraag aan deze laatste groep klanten of ze Enexis kennen (geholpen naamsbekendheid), antwoordt in totaal 66% positief. Een verklaring voor dit verschil ligt in het feit dat Enexis meer contact heeft met zakelijke klanten. Grootzakelijke klanten ontvangen elke maand een rechtstreekse factuur voor transportkosten. Het merendeel van de huishoudelijke en kleinzakelijke klanten heeft uitsluitend contact met de energieleverancier, die in 90% van de gevallen ook de transportkosten factureert.

Gemiddeld rapportcijfer totale dienstverlening door consumenten en kleinzakelijke klanten

Beoordeling totale dienstverlening door grootverbruikers

Kwaliteit van onze dienstverlening

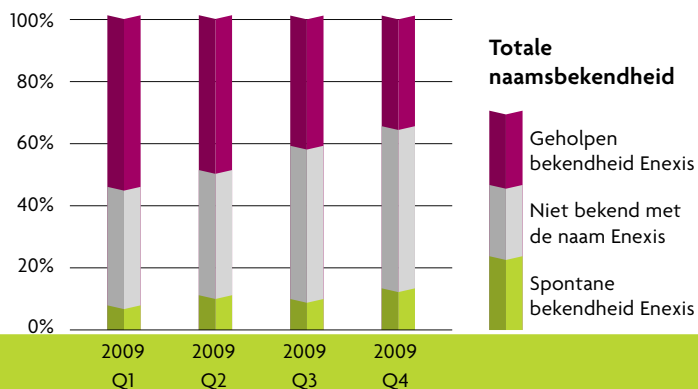
Enexis meet regelmatig de kwaliteit van haar dienstverlening aan huishoudelijke en kleinzakelijke klanten. De resultaten gebruiken we om onze dienstverlening te verbeteren. Bij de kwaliteitsbeoordeling gaan we uit van acht kwaliteitscriteria uit de Netcode, waarbij we een prestatienorm gesteld hebben van 96%. Alleen de afhandeling van correspondentie binnen tien werkdagen bleef in 2009 onder deze norm.

Serviceprestaties huishoudelijke markt

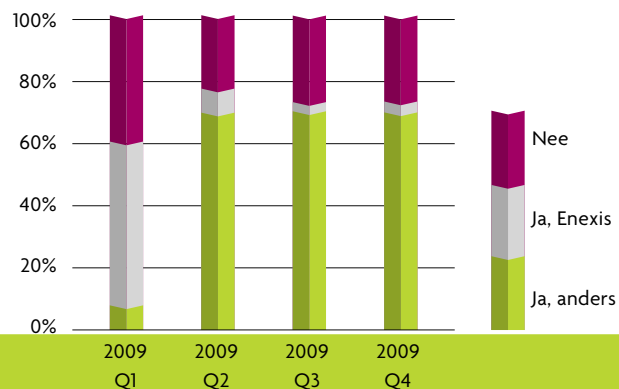
(realisatie in procenten)

	2009	2008	2007
1 Bij storing monteur binnen 2 uur ter plaatse.	98	97	97
2a Afhandeling van correspondentie binnen 10 werkdagen.	95	95	97
2b Afhandeling van klachten binnen 10 werkdagen.	98	98	98
3 Afspraken met de klant gemaakt in tijdsblokken van 2 uur.	98	98	97
4 Werkzaamheden worden binnen 3 dagen uitgevoerd.	97	96	94
5 Onderhoudsafspraken worden 5 dagen van tevoren gemaakt.	99	100	99
6 Bij werkzaamheden met onderbreking van energie-levering wordt 3 dagen van tevoren gewaarschuwd.	98	99	95
7 Offerte aangeboden binnen 10 dagen na ontvangst aanvraag.	96	99	97
8 Op klantvragen over energieonderbreking wordt binnen 10 werkdagen gereageerd.	100	100	100

Correcte facturatie is een belangrijk onderdeel van de dienstverlening van Enexis. Naast de servicenormen voor de huishoudelijke markt is er een zestal normen voor de tijdigheid van de facturatie. Het minimumniveau dat de Energiekamer hieraan

Naamsbekendheid Enexis onder consumenten en kleinzakelijke klanten (in percentages)

Naamsbekendheid onder grootverbruikers (in percentages)

stelt is 98%. De scores van Enexis op de tijdige voorschotnota bij inhuizing liggen nog steeds ruim boven de norm van de Energiekamer, maar zijn iets lager dan vorig jaar. Dit wordt veroorzaakt door een lagere score in het begin van 2009, als gevolg van de invoering van het capaciteitstarief.

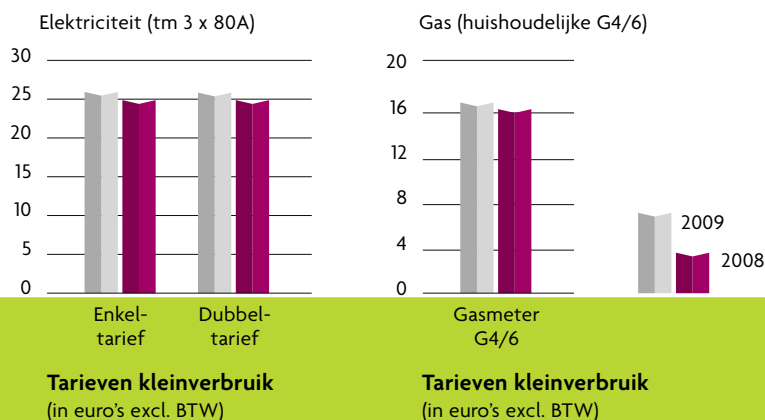
Energiekamer Scorecard Enexis

(realisatie in procenten)

	2009	2008	2007
In- en uithuizing elektriciteit			
Tijdigheid voorschotnota bij inhuizing	99,1	99,6	99,8
Tijdigheid eindafrekening bij uithuizing	99,9	99,9	99,0
In- en uithuizing gas			
Tijdigheid voorschotnota bij inhuizing	99,2	99,6	99,7
Tijdigheid eindafrekening bij uithuizing	99,9	99,9	99,8
Tijdigheid jaarafrekening elektriciteit	99,7	99,7	99,2
Tijdigheid jaarafrekening gas	99,9	99,8	99,1

Procesmetingen

Naast de algemene klanttevredenheid worden ook voortdurend de klantcontactprocessen geëvalueerd. Deze procesmetingen helpen om de dienstverlening aan klanten te verbeteren. Per kwartaal wordt op dertien processen de klanttevredenheid gemeten. De afhandeling van storingen is daarbij één van de belangrijkste. Gemiddeld beoordeelden klanten dit proces in 2009 met een 7,3.

Ontwikkeling van de tarieven

De tarieven 2009 zijn gebaseerd op de tarieven 2008. Deze zijn voor 2009 gecorrigeerd in verband met efficiëncyseisen die de Energiekamer oplegt aan alle Nederlandse regionale netbeheerders. Daarnaast moeten incidentele verrekeningen opgenomen worden in de tarieven. Deze incidentele verrekeningen hebben onder meer te maken met nacalculaties op basis van voorgaande jaren. De Energiekamer stelt deze posten vast. Bij grootverbruik is sprake van een tariefniveauwijziging, die te maken heeft met bovengenoemde punten.

Voor kleinverbruik is er met ingang van 2009 een tariefstructuurwijziging doorgevoerd. Enexis factureert kleinverbruikers sinds vorig jaar, net als alle regionale netbeheerders, op basis van de nieuwe (wettelijk vastgelegde) capaciteitstarieven. De aansluitwaarde (dit is de capaciteitscategorie waarin een verbruiker valt op basis van de hoeveelheid getransporteerde energie) wordt daarmee bepalend voor de transportnota. Als gevolg van de invoering van het capaciteitstarief kunnen voor individuele gebruikers verschillen ontstaan ten opzichte van het bedrag dat ze in 2008 moesten betalen. Vooral bij elektriciteit kunnen deze verschillen zich nadrukkelijk tonen en per klant variëren. Om deze verschillen in individuele gevallen te compenseren, heeft het ministerie van Financiën, in overleg met het ministerie van EZ en de energiesector, een compensatieregeling in de energiebelasting ontworpen voor elektriciteitsklanten.

Nieuw marktmodel en slimme meters

De energiesector heeft een voorstel uitgewerkt voor een nieuw marktmodel voor consumenten en kleinzakelijke klanten. Dit nieuwe marktmodel is bedoeld om de verantwoordelijkheden van de leveranciers en de netbeheerders transparanter te maken en de afhankelijkheden tussen deze partijen te verminderen. In 2009 is één maatregel van het nieuwe marktmodel ingevoerd: het capaciteitstarief. Door de invoering van het capaciteitstarief zijn de transportkosten van de netbeheerder niet langer afhankelijk van het verbruik, maar van de capaciteit van de aansluiting.

De overige maatregelen zijn de invoering van het leveranciersmodel en de wijziging van de verantwoordelijkheden in de metermarkt. Het leveranciersmodel houdt in dat de leverancier voor alle klanten het eerste aanspreekpunt wordt voor energie-zaken. Door de wijziging van de metermarkt wordt de netbeheerder verantwoordelijk voor de meter en de leveranciers voor de meetdata. De netbeheerder wordt daarmee ook verantwoordelijk voor de introductie van slimme meters. De slimme meter is een energiemeter die op afstand kan worden uitgelezen en bestuurd. Tegelijk met de invoering van het nieuwe marktmodel voeren de netbeheerders een Centraal Aansluitingen Register (CAR) in. Hierdoor wordt de uniformiteit en kwaliteit van de sectorprocessen verder vergroot.

Wetswijziging

Voor het nieuwe marktmodel en de invoering van de slimme meters is een wetswijziging vereist. Een wetsvoorstel hiervoor heeft het in het voorjaar van 2009 niet gehaald, waardoor de oorspronkelijke invoerdatum van het nieuwe marktmodel en de introductie van slimme meters voorlopig zijn uitgesteld. Enexis heeft als het gevolg van de vertraagde politieke besluitvorming haar plannen in de loop van 2009 moeten bijstellen en richt zich nu op de overname van de taken die nog uitbesteed zijn aan Essent. Er wordt een nieuw klanteninformatiesysteem voor huishoudelijke en kleinzakelijke klanten gebouwd: Knexis. Het initiatief voor een CAR met de overige netbeheerders is voortgezet. De netbeheerders gaan in het huidige marktmodel gefaseerd deelnemen aan het CAR. De voorbereidingen voor de uitrol van slimme meters zijn onverminderd voortgezet. Ook op dit gebied wordt zo veel mogelijk samengewerkt met de overige netbeheerders.

HET BEELD VAN CAROLINE LOUPIAS, TRANSITIEMANAGER

ENEXIS IN BEWEGING

PUBLIEKSGERICHT VERANDEREN

Enexis is constant in beweging. We kijken voortdurend naar hoe we onze organisatie zo kunnen inrichten, dat we optimaal blijven aansluiten bij de behoeften van onze klanten en de maatschappij. Als die behoeften veranderen, dan verandert Enexis mee. We toetsen regelmatig hoe onze klanten onze dienstverlening ervaren en gebruiken deze informatie om onze dienstverlening te verbeteren. En daarbij kijken we niet alleen naar korte termijn-oplossingen. We plannen de veranderingen ook strategisch. We willen onszelf blijven ontwikkelen, zodat we ook in de toekomst onze klanten zo goed mogelijk van dienst kunnen zijn.

“Samen met collega Hadia; Girlpower!”

“Regelingen voor mensen die hun rekeningen niet meer kunnen betalen.”

PUBLIEKSGERICHTE PROCESSEN

Op dit moment werken we aan de overname van de taken die nog uitbesteed zijn aan Essent. We zijn een nieuw klanteninformatiesysteem voor huishoudelijke en kleinzakelijke klanten aan het bouwen, dat we de toepasselijke naam ‘Knexis’ hebben gegeven. Met de implementatie van Knexis willen we onze klanten nog beter van dienst zijn. De start met de inrichting van de afdelingen facturatie, incasso en meteropnames is daartoe reeds gemaakt.

Om onze klanten zo veel mogelijk van dienst te zijn, helpen we mensen door het treffen van een betalingsregeling. Ook werken we graag samen met de schuldhulpverlening, zodat onze klanten toch gebruik kunnen maken van het net.

“Implementatie van een nieuw CRM-systeem.”

SAMENWERKING

De Splitsingswet (WON) verplicht alle geïntegreerde energiebedrijven om uiterlijk 1 januari 2011 hun activiteiten gesplitst te hebben in twee aparte onderdelen voor energieproductie en -levering enerzijds en energiedistributie anderzijds. Als gevolg van deze splitsing zijn twee soorten bedrijven ontstaan met ieder voor zich dezelfde maatschappelijke energiebelangen. Deze gedeelde belangen en het nieuwe marktmodel – waarbij de klant centraal staat – vragen om intensieve samenwerking tussen energiebedrijven.

Data-uitwisseling

Netbeheerders wisselen intensief informatie uit met energieleveranciers over verbruikte en getransporteerde energie. Voor optimale dienstverlening aan de klant en scherpe facturatie is het dus van groot belang dat de gedeelde informatie actueel en correct is. In 2009 heeft Enexis samen met de andere netbeheerders en energieleveranciers veel werk verzet in de optimalisatie van databestanden.

Samenwerking met netbeheerders

De invoering van het landelijke Centraal Aansluitingen Register voor alle netbeheerders vergroot de uniformiteit en kwaliteit van de sectorprocessen. Door verbetering van deze processen en de samenwerking tussen netbeheerders kunnen kosten bespaard worden, wat op langere termijn een positief effect heeft op de tarieven.

Ook voor regio-overstijgende energieprojecten en de ontwikkeling van standaarden werkt Enexis nauw samen met andere netwerkbedrijven. Voorbeelden zijn de Stichting e-laad, het project Groene Gemeenten, waarbij Enexis samen met Alliander gemeenten ondersteunt bij hun duurzame doelstellingen en de multifunctionele teams voor gezamenlijke inkoop (waarover meer te lezen is in het hoofdstuk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen).

Noned, sYnfra en CTO zijn samenwerkingsverbanden van Enexis met andere netbeheerders en marktpartijen, zoals telecombedrijven. Doel van deze samenwerkingsverbanden is gezamenlijke en gelijktijdige aanleg en onderhoud van kabels en leidingen, met als voordelen minder overlast voor klant en burger, eenduidige aanvraagprocedures, lage kosten, een duurzamere ondergrondse infrastructuur en continue ontwikkeling van snellere en goedkopere innovatieve werkwijzen en technieken.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) betekent voor Enexis dat we bij de bedrijfsvoering ook rekening houden met het effect van onze activiteiten op het milieu. En dat we oog hebben voor menselijke aspecten binnen en buiten het bedrijf. We zoeken naar een balans tussen People, Planet en Profit. Die balans leidt tot betere resultaten voor zowel onze organisatie als de samenleving. Onze ambities op het gebied van MVO zijn afgeleid uit onze rol als maatschappelijke onderneming.

MVO-speerpunten

Het MVO-beleid van Enexis is gestart met het onverkort overnemen van het beleid van de vroegere moedermaatschappij Essent. Daarnaast heeft Enexis de ambitie geformuleerd om te groeien van het huidige niveau, gekenmerkt door compliance en maatregelen die de efficiency verhogen, naar het niveau waarop door samenwerking met anderen leiderschap in processen en techniek ontstaat.

Om deze stap te maken, is een vijftal speerpunten gedefinieerd:

- Energiebesparing en emissiereductie in de bedrijfsvoering.
- Minimalisering van het gebruik van grondstoffen en hergebruik van afvalstromen.
- Faciliteren van de energietransitie.
- Ondersteunen van anderen bij het behalen van hun energiedoelstellingen.
- Goed werkgeverschap.

Deze speerpunten zijn zo gekozen, dat ze direct raken aan de kernactiviteiten van Enexis: het betaalbaar, betrouwbaar, veilig en schoon distribueren van energie. Uitgangspunt daarbij is dat Enexis wil samenwerken met anderen aan een duurzame toekomst. Enexis geeft het goede voorbeeld door zelf energie te besparen en CO₂-uitstoot en milieubelasting te verminderen. Ook werkt Enexis actief aan binding met medewerkers, de regio's, klanten, aandeelhouders en de maatschappij.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

Zorgen dat we ons eigen huis op orde hebben. Dat is een van de kernprincipes die we hanteren als het gaat om Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. We werken continu aan duurzaamheid in de ondersteunende processen, bedrijfsvoering en besluitvorming. En we blijven ons steeds bewust van onze verantwoordelijkheid en wat we zelf kunnen doen.

Een duurzaam wagenpark

Het wagenpark van Enexis bestaat uit bedrijfsauto's, leaseauto's en scooters. Voor de leaseauto's geldt dat berijders alleen mogen kiezen voor een auto met een energielabel A, B of C. Enexis wil hiermee bewerkstelligen dat het leasewagenpark steeds minder CO₂-uitstoot veroorzaakt. Alle medewerkers die in een lease- of bedrijfsauto rijden, hebben bovendien een veiligheidstraining gevolgd, waarbij ook 'het nieuwe rijden' aan bod is gekomen. Naast de elektrische Lotus, die vooral voor demonstratiedoeleinden wordt gebruikt, telt het wagenpark van Enexis intussen drie elektrische scooters en tien exemplaren van de 100% elektrische Volkswagen E-Golf. Eind maart 2010 wordt dit aantal uitgebreid naar vijftien.

Duurzaam inkopen

Enexis wil niet alleen zelf maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar verwacht dat ook van de partijen waarbij materialen en diensten worden ingekocht. Bij aanbestedingstrajecten moeten alle leveranciers een 'Supplier code of Conduct' (MVO-verklaring) ondertekenen, waarin staat waaraan ze moeten voldoen op het gebied van bijvoorbeeld arbeidsomstandigheden, milieubelasting en mensenrechten. Bij de uitvoering van het inkoopbeleid wordt bovendien steeds meer gewerkt met multifunctionele teams. Daarin zijn opdrachtgever, gebruikers, logistiek en de afdeling Inkoop vertegenwoordigd. Voor ieder aanbestedingstraject wordt door het multifunctionele team vastgesteld welke specifieke duurzaamheidseisen gesteld worden aan producten, processen, afvoer en dergelijke. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar de energie-efficiency van een in te kopen datacenterdienst, of naar het rendement van een transformator.

Materiaal(her)gebruik

Enexis investeert actief in een efficiënte inzet van materialen. Daarbij gaat het om zowel hergebruik van grote componenten die terugkomen uit het net, maar nog niet

Videoconferencing kan straks overal gebruikt worden binnen Enexis.

aan het eind van hun levensduur zijn, als om het niet beschadigen van ongebruikte hulpmaterialen, zodat deze in een volgend project alsnog gebruikt kunnen worden. Sommige materialen, zoals bepaalde buizen, zijn alleen beschikbaar in verpakkingen met een vaste hoeveelheid of lengte. Door uitbreiding van het aantal beschikbare verpakkingsgroottes, wordt de hoeveelheid ongebruikt materiaal geminimaliseerd. Bij de inkoop van nieuwe materialen wordt bovendien de milieubelasting meegewogen. Gereedschap dat niet meer voldoet aan de kwaliteitseisen, doneert Enexis aan een stichting, die het na een opknapbeurt doorstuurt aan projecten in ontwikkelingslanden.

Vermindering en vergroening van afvalstromen

Op het gebied van afval gaat het zowel om voorkomen van afval als het verantwoord verwerken ervan. Enexis kijkt voortdurend naar mogelijkheden voor betere afvalscheiding en recycling. Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling van de totale afvalstromen van 2006 tot 2009 weer. In samenwerking met de afvalverwerker worden deze stromen tot in detail in beeld gebracht. Dit biedt de mogelijkheid om op deze stromen te sturen.

Hoeveelheid afval

(in kg)	2009	2008	2007	2006
Hergebruikt afval	4.135.326	5.713.041	9.486.910	7.307.025
Verbrand afval	1.409.338	1.171.467	1.190.118	1.353.682
Gestort afval	95.440	173.294	119.096	106.734
Totaal	5.640.104	7.057.802	10.796.124	8.767.441
Waarvan Gevaarlijk afval	6%	9%	6%	6%

Vermindering en verduurzaming van netverliezen

Bij het transport van gas en elektriciteit gaat altijd een deel van de energie verloren. Er ontsnappen kleine hoeveelheden methaangas bij gastransport en bij elektriciteits-transport gaat een deel van de energie verloren in de vorm van warmte. Enexis analyseert deze netverliezen om meer inzicht te krijgen in de oorzaken en ontwikkelt technieken om netverliezen te verminderen. Zo worden risicoanalyses uitgevoerd naar methaanemissie en worden haalbaarheidsstudies gedaan naar supergeleidende middenspanningskabels en een gelijkspanningsnet voor laagspanning.

Er is ook sprake van administratieve netverliezen. Dit verlies is het gevolg van bijvoorbeeld fraude, meetfouten, illegale aftap, verkeerd opgegeven meterstanden en dergelijke. Enexis spant zich in om ook dit administratieve netverlies terug te dringen. Om de CO₂-emissie van het totale netverlies te compenseren, wordt groene energie aangekocht op de Nederlandse groothandelsmarkt. Enexis heeft er al enige tijd geleden voor gekozen om de totale hoeveelheid netverlies door middel van Scandinavische groencertificaten op basis van waterkracht te verduurzamen. Dus ook in 2009 was het gehele netverlies van Enexis 'groen'.

DUURZAME NETWERKOPLOSSINGEN

De duurzame energiehuishouding van de toekomst - waarbij energie steeds meer groen en decentraal opgewekt wordt - vraagt om slim beheer van energiestromen. Daarvoor is een duurzaam en slim netwerk nodig, met voldoende capaciteit om al deze energiestromen te transporteren. En geavanceerde technologie, waarmee we de juiste hoeveelheid energie op de juiste tijd daar kunnen brengen, waar onze klanten die nodig hebben. Duurzame netwerkoplossingen, dus.

Laadpunten voor elektrisch rijden

Elektrisch rijden kan een belangrijke bijdrage leveren aan verduurzaming van de energievoorziening. Dan moeten er wel genoeg en gestandaardiseerde laadpunten zijn. Om dit te verwezenlijken en elektrisch rijden een impuls te geven, heeft Enexis in 2009 samen met andere netbeheerders Stichting e-laad.nl opgericht. Via deze stichting worden in drie jaar tijd 10.000 laadpalen op groene stroom geplaatst op openbare locaties in Nederland. Door samen te werken kunnen de netbeheerders kennis bundelen en de uniformiteit in techniek en vormgeving van de laadpunten bewaken. En een landelijk dekkende, algemeen toegankelijke infrastructuur creëren, tegen minimale kosten voor de maatschappij. In 2009 zijn de eerste 24 laadpunten geplaatst. Voor 2010 staat de plaatsing van nog eens 1.000 laadpalen gepland.

MSG: Duurzame energie optimaal benutten

Groene energie wordt vaak opgewekt op momenten dat deze niet direct nodig is. De accu's in elektrische voertuigen vormen een ideale plek om duurzame energie in op te slaan. Bij elkaar opgeteld kunnen de accu's van elektrische voertuigen een aanzienlijk opslagreservoir vormen voor groene energie. Als de vraag naar elektriciteit dan stijgt, kan overtollige stroom uit accu's via laadpunten worden teruggeleverd aan het net. Automobilisten die willen rijden kunnen ondertussen gewoon blijven rekenen op een volle 'tank' (in dit geval 'accu'). Om deze flexibiliteit en efficiënte opslag optimaal te kunnen benutten, moet innovatieve technologie worden toegevoegd aan de energienetten. Hiervoor heeft Enexis het MSG-concept ontwikkeld. Daarmee kan bepaald worden waar, wanneer en hoeveel elektriciteit nodig is. Op die manier wordt groene energie optimaal benut.

DUURZAME INITIATIEVEN STEUNEN

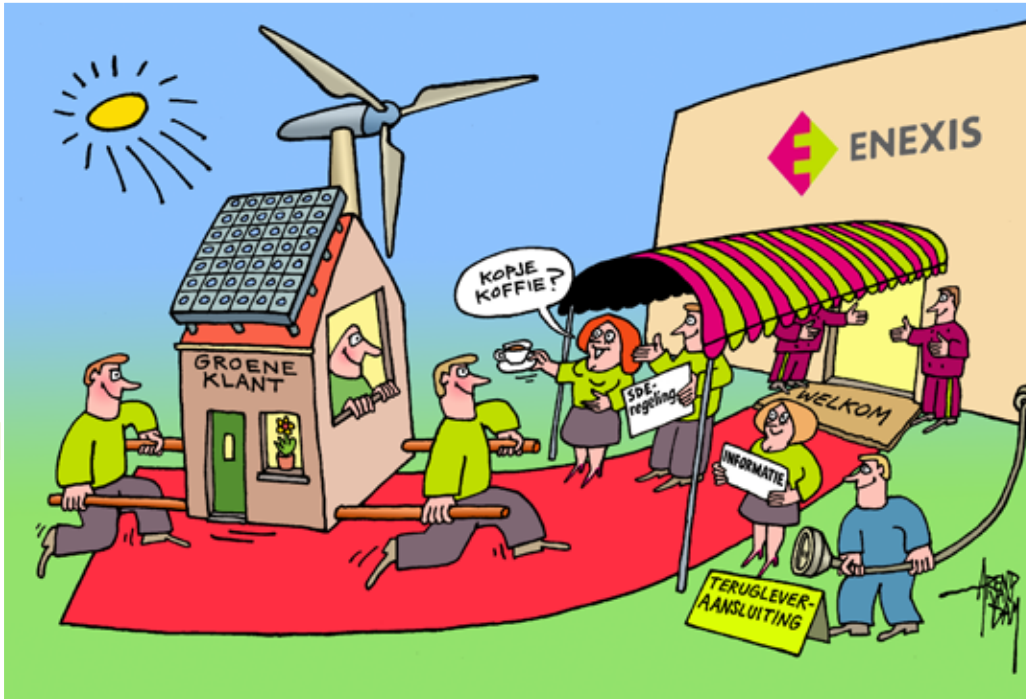
Enexis vindt het belangrijk om optimaal bij te dragen aan verduurzaming van de energievoorziening. We willen niet alleen duurzame netwerkoplossingen bieden, maar onze klanten en aandeelhouders ook zo goed mogelijk ondersteunen bij hun eigen duurzame doelstellingen en initiatieven. Zo werken we samen aan de schone energiehuishouding van de toekomst.

Energieverbruiksscan

Enexis en Alliander hebben gezamenlijk onderzoek gedaan naar het duurzaamheidsbeleid van gemeenten en de hulp die netbeheerders hen daarbij kunnen bieden. Gemeenten hebben ambitieuze energiedoelstellingen (klimaatneutraal zijn in 2020), maar missen concrete en actuele informatie over bijvoorbeeld energieverbruik, CO₂-uitstoot en de effectiviteit van energiemaatregelen. De netbeheerders beschikken wel over deze informatie. Met ondersteuning van McKinsey hebben Enexis en Alliander een energieverbruiksscan ontwikkeld, waarmee gemeenten van actuele cijfers kunnen worden voorzien over uitstoot tot op wijkniveau en over de grootste gas- en elektriciteitsverbruikers. In 2009 is de energieverbruiksscan met succes getest bij de gemeente Tilburg. De reacties waren zeer positief: het instrument biedt goede ondersteuning bij de uitvoering van energie- en klimaatbeleid. De energieverbruiksscan wordt nu doorontwikkeld en zal vanaf 2010 aangeboden worden aan alle gemeenten en provincies.

Slimme meters

Enexis heeft afgelopen jaar gewerkt aan de doorontwikkeling van de kwaliteit en functionaliteit van de slimme meter. Er komt een nieuwe generatie slimme meters, met een gegevensbeveiligingsniveau dat vergelijkbaar is met dat voor (internet) bankieren. Een belangrijke reden om de slimme meter te introduceren is het stimuleren van verbruiksbewustzijn en energiebesparing. Enexis onderzoekt nu welke aanvullende maatregelen nodig zijn om het besparingseffect te realiseren. Enexis heeft samen met de andere netwerkbedrijven de internationale standaarden ontwikkeld waaraan slimme meters moeten voldoen.

Rode loper voor 'duurzame' klanten

Klanten die zelf energie opwekken, leveren een belangrijke bijdrage aan het verduurzamen van de energievoorziening. Enexis heeft daarom 'de Rode Loper' uitgerold voor klanten met duurzame initiatieven en een loket ingericht waar ze terecht kunnen met al hun vragen op dit gebied. Er komt nogal wat kijken bij het aanvragen van subsidies, de installatie van de juiste meters en de energieregistratie. Ook blijkt er duidelijk verschil te zijn tussen de vragen en ondersteuning van kleinverbruikers (consumenten en kleinzakelijke klanten) en die van grootverbruikers (grootzakelijke klanten). Om hier goed op in te spelen, zijn in 2009 twee verschillende duurzaamheidsteams geformeerd. Daarnaast wordt gewerkt aan een website, waarbij klanten die duurzaam willen produceren via een stappenplan automatisch naar informatie voor klein- of grootverbruik worden geleid.

VOORLICHTING EN EDUCATIE

Als netbeheerder voelen we ons niet alleen verantwoordelijk voor de veiligheid van onze eigen netten, maar ook voor die van onze omgeving. We zien het als onze maatschappelijke taak om de samenleving voor te lichten over verantwoord energieverbruik en de mogelijkheden om energie te besparen. Daarmee kun je niet vroeg genoeg beginnen.

Energieveilig.nl

In 2006 is vanuit Essent Netwerk het initiatief genomen voor de website www.energieveilig.nl. Deze website bevat informatie, tips en adviezen voor veilig omgaan met energie in en om het huis. Voor Enexis is veiligheid al jaren een belangrijk onderwerp, maar ook netbeheerder Alliander ziet in deze website een belangrijke toegevoegde waarde. Enexis en Alliander hebben daarom afgelopen jaar besloten om voortaan gezamenlijk via www.energieveilig.nl consumenten te informeren over veilig omgaan met energie. In 2009 heeft de website als speerpunten *'Jong geleerd...'* en *'Veiligheid in studentehuizen'* gekend.

Lespakket 'Doorstroom'

Om de jeugd enthousiast te maken voor techniek heeft Enexis het lespakket 'Doorstroom' ontwikkeld. Dit pakket is gratis beschikbaar voor basisscholen in ons werkgebied. Doel van het lespakket is om leerlingen vooral zelf aan de slag te laten gaan met techniek en al op vroege leeftijd energiebewustzijn te creëren. Met het lespakket interesseren we kinderen en jongeren bovendien voor werken bij Enexis. Het initiatief is zeer positief ontvangen door scholen en leerlingen. De bewustwording straalt bovendien positief af op het thuisfront en medewerkers. Een volgende stap zal zijn om het bestaande lespakket door te ontwikkelen voor het vmbo en uit te breiden met modules over (zelf opwekken van) duurzame energie. Bijvoorbeeld door zelf een zonnepaneel in elkaar te zetten om de eigen mobiele telefoon mee op te laden.

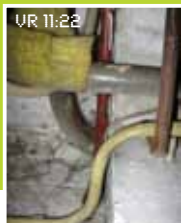
HET BEELD VAN CONNIE MAAS, WERKVOORBEREIDSTER

IEDEREEN

VOORZIEN VAN ENERGIE

BETROUWBARE NETTEN

Om de betrouwbaarheid van onze netten te bewaken, stellen we elk jaar een strategisch onderhouds- en vervangingsplan op. We plegen regelmatig onderhoud aan het netwerk en vervangen onderdelen die versleten zijn of risico's vormen. Ook de materialen die we gebruiken, worden tijdig vervangen.

***“Deze gasleiding moet
nodig vervangen worden.”***

BETAALBARE WERKUITVOERING

We willen ons werk in één keer goed doen en daarvoor is een goede voorbereiding van groot belang. Zo zorgen we ervoor dat al het materiaal dat we voor ons werk nodig hebben aanwezig is voor de start. We inventariseren wat er precies moet gebeuren en maken uitgebreide en duidelijke werktekeningen. Ook nemen we voorzorgsmaatregelen om ervoor te zorgen dat we onder voor ons en onze omgeving veilige omstandigheden kunnen werken.

“Samenwerking geeft resultaat.”

ONZE MEDEWERKERS

Enexis is een organisatie met een duurzaam, betrouwbaar karakter en toegewijde mensen. Bij Enexis zijn we trots op de enorme hoeveelheid kennis en vakmanschap die we in huis hebben. Daarin ligt de sleutel om onze ambities waar te kunnen maken en optimaal bij te dragen aan een duurzame energievoorziening. Als goed werkgever vinden we het belangrijk om onze medewerkers een veilige, inspirerende werkomgeving te bieden met voldoende ontplooiingsmogelijkheden. En een open dialoog met elkaar aan te gaan over kostenbewustzijn, slimmer werken en het verbeteren van processen. Dit en onze kernwaarden vormen de basis voor de Enexis manier van werken.

Personeelsontwikkelingen

Het personeelsbestand van Enexis is in 2009 gegroeid met 280 medewerkers (244 fte's). Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de splitsing met Essent. Het hoge percentage mannen (83,9%) wordt onder meer verklaard door het grote aantal monteurs. Dit percentage is vergeleken met 2008 (85%) afgenomen en in 2009 is er een stijging te zien in het percentage vrouwen. Van het aangenomen personeel is 30% vrouw. De gemiddelde leeftijd bedroeg in 2009 45 jaar.

2012 is het eerste jaar waarin Enexis te maken krijgt met een forse natuurlijke uitstroom van technisch geschoolde medewerkers. Maar liefst 25% van de medewerkers zal de komende vijf jaar afscheid nemen van ons bedrijf. Deze uitstroom valt ook nog eens samen met een algemene schaarste aan technici in Nederland. In 2009 heeft Enexis daarom brede en innovatieve acties in gang gezet om kennis en vakmanschap binnen de organisatie te waarborgen en de noodzakelijke instroom te realiseren.

Arbeidsmarktbenadering

Afgelopen jaar heeft Enexis veel energie gestoken in het versterken van haar positie op de arbeidsmarkt. Om de naamsbekendheid te vergroten en het bedrijf te

PERSONEEL

	2009	2008
Aantal medewerkers	3.791	3.511
Aantal fte's	3.490	3.246

LEEFTIJDOPBOUW

	2009		2008	
	man	vrouw	man	vrouw
≤ 19 jaar	6	0	3	0
20 – 24 jaar	60	10	45	6
25 – 29 jaar	150	46	136	35
30 – 34 jaar	185	61	152	49
35 – 39 jaar	269	72	258	75
40 – 44 jaar	379	137	390	135
45 – 49 jaar	525	139	548	115
50 – 54 jaar	669	86	672	71
55 – 59 jaar	709	59	622	37
≥ 60 jaar	228	1	160	2
Totaal	3.180	611	2.986	525

promoten als aantrekkelijke werkgever, is een op jongeren gerichte arbeidsmarkt-campagne van start gegaan. In oktober 2009 heeft Enexis meegedaan aan het RTL-televisieprogramma Job Experience, om potentiële nieuwe medewerkers warm te maken voor werken bij Enexis. Daarnaast heeft Enexis deelgenomen aan landelijke en plaatselijke beurzen, waaronder de Nationale Carrièrebeurs in maart 2009. Ook is een Recruitmentcenter opgericht, dat actief zoekt naar nieuwe collega's. Om de jeugd enthousiast te maken voor techniek heeft Enexis het lespakket 'Doorstroom' ontwikkeld, speciaal voor kinderen uit de hoogste groepen van het basisonderwijs. Enexis heeft geïnvesteerd in profilering binnen het (technisch) onderwijs en er zijn contacten opgebouwd met ROC's en hbo-instellingen. Deze activiteiten worden in 2010 verder uitgebreid.

Goed werkgeverschap

Afgelopen jaar is Enexis als nieuwe werkgever binnengekomen op een elfde plaats in de Intermediair Top 50 van beste werkgevers van Nederland. In juni 2009 heeft Enexis bovendien de keurmerken CRF Top Werkgever Nederland en Top Werkgever ICT gekregen. Bij het toekennen van dit keurmerk wordt gekeken naar onder meer ontplooiingsmogelijkheden, de werksfeer en de arbeidsvoorwaarden.

Training en opleiding

Enexis investeert actief in training en opleiding van medewerkers. Uitgangspunt is bovendien dat niet alleen Enexis-medewerkers goed opgeleid zijn, maar dat ook de mensen die via aannemers werken goed geschoold worden. Dit heeft geresulteerd in de opzet en het aanbieden van een groot aantal leer- en ontwikkelingsmogelijkheden binnen Enexis.

Enexis Training & Opleiding (ET&O) mocht in 2009 9.628 cursisten verwelkomen (in 2008 waren dit er 9.093). Ruim 3.000 daarvan waren externe cursisten. De cursisten namen deel aan in totaal 918 trainingen. Naast veiligheidstrainingen en technische praktijktrainingen zijn in 2009 ook competentiegerichte en functionele trainingen gegeven.

Omdat reguliere opleidingen onvoldoende aansloten bij de praktijk, is Enexis in 2009 gestart met een eigen opleidingsprogramma voor de monteurs Onderhoud & Storingen. Bij dit opleidingsprogramma worden werken en leren geïntegreerd. In 2010

AANBOD ET&O

2009

	Trainingen	Cursisten
Techniek	141	727
Veiligheid (VCA/BHV/LEH etc.)	461	6052
Systemen (GEN en SAP)	158	1457
Functioneel/competentie	149	1340
Maatwerk	9	52

gaan de eerste monteurs beginnen met het nieuwe opleidingsprogramma. Verder is besloten om het bestaande technisch traineeprogramma uit te laten groeien tot een breder traineeprogramma met verschillende disciplines. De voorbereidingen zijn afgerond om in 2010 te kunnen starten met het nieuwe traineeprogramma.

Leiderschapsontwikkeling

Leiderschap is de belangrijke aanjager van de Enexis manier van werken; het is de verbindende en sturende schakel in het realiseren van de geformuleerde strategie, doelen en cultuur. Enexis ziet leiderschap dan ook breder dan alleen management-functies. Ook adviseurs, projectmanagers en trainees hebben een voorbeeldfunctie en verbindende rol. Om de verschillende doelgroepen te inspireren hun leiderschapskwaliteiten te ontdekken, te ontwikkelen en in te zetten voor Enexis, is in 2009 de basis gelegd voor het Enexis Leiderschapscollege. Een belangrijk onderdeel is het programma 'Kern van Enexis'. Deze module gaat in op de kernactiviteiten van Enexis, de samenhang van de onderdelen en de relatie met de omgeving. Daarnaast worden specifieke kennis- en vaardigheidsprogramma's aangeboden om de eigen rol en het leiderschapsgedrag te ontwikkelen.

Samen voor ontwikkeling en resultaat (SOR)

Enexis heeft gekozen voor een goed werkend beoordelingssysteem, waarin beoordelen op resultaat en ontwikkelen in balans zijn. Het Enexis-beoordelingssysteem (SOR) en het competentiemodel zijn gekoppeld aan de missie, visie, strategie en kernwaarden. Bij Enexis wordt niet alleen gestuurd op resultaten, maar ook samen gewerkt aan ontwikkeling.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid

De projectgroep Leeftijdsbewust Personeelsbeleid heeft een aantal aanbevelingen gedaan om ervoor te zorgen dat medewerkers ook op latere leeftijd gezond, gemotiveerd, productief en inzetbaar blijven. De bedoeling is dat een aantal van deze aanbevelingen in 2010 verder wordt uitgewerkt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om meer flexibiliteit in arbeidsvoorwaarden te creëren, passend bij de levensfasen van medewerkers.

Gezondheidsbeleid

Het ziekteverzuimpercentage kwam in 2009 uit op 4,4% en bleef daarmee onder de norm van 4,5% uit het bedrijfsplan. Het gezondheidsbeleid van Enexis richt zich op vier fasen: preventie, verzuim, interventie en re-integratie. Door bij ziekte te kijken naar wat een medewerker nog wel kan, wordt voorkomen dat medewerkers onnodig inactief zijn. Dit heeft een positief effect op zowel het verzuimpercentage als op de continuïteit van het werk, de werkvreugde en betrokkenheid. Op het gebied van preventie is het beleid gericht op het doen van werkplekonderzoeken en het promoten van gezonde voeding in het bedrijfsrestaurant.

Enexis medewerkersonderzoek

Enexis streeft naar voortdurende verbetering van de organisatie, de processen en de bedrijfsvoering. De mening van de medewerkers is daarbij van grote waarde en wordt getoetst via een jaarlijks medewerkersonderzoek. Aan het medewerkersonderzoek over 2009 heeft 74% van de Enexis-medewerkers deelgenomen. De resultaten waren beter dan in 2008 en lagen hoger dan de Nederlandse nationale norm. Betrokkenheid en samenwerking, respect en de bereidheid om elkaar te helpen, worden door Enexis-medewerkers in het bijzonder hoog gewaardeerd. Maar ook lokaal leiderschap, veiligheid, imago, communicatie, klantgerichtheid en het beoordelingsproces halen goede cijfers. Het medewerkersonderzoek laat ook zien dat er nog een verdiepingsslag gemaakt moet worden van de kernwaarden en strategie naar de dagelijkse praktijk. Dit zal in 2010 opgepakt worden.

Medezeggenschap

Via de Ondernemingsraad (OR) kunnen medewerkers invloed uitoefenen op het beleid van Enexis. De OR bestaat uit vier vaste commissies: de Financiële commissie, de commissie Arbeidsvoorwaarden en Organisatie, de commissie VGWM en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast heeft de OR vier bedrijfsonderdeelcommissies, die respectievelijk IS, KR, AsM/stafafdelingen en IP vertegenwoordigen. In 2009 hebben acht reguliere OR-vergaderingen plaatsgevonden. Daarbij zijn onder meer de inrichting van de vennootschappelijke structuur, de fusie van Lighting en LightingView met Liandyn en de aandeelhoudersleningen besproken.

ONDERNEMINGSBREED RISICOMANAGEMENT

Vanuit de maatschappij wordt van bedrijven steeds meer gevraagd om onnodige risico's voor klanten en de omgeving te voorkomen en te voldoen aan normen en regelgeving. Dit geldt zeker voor een publieke organisatie als Enexis. Het doel van risicomanagement binnen Enexis is dan ook om te waarborgen dat de belangrijkste risico's die onze bedrijfsdoelstellingen kunnen beïnvloeden worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden gemaakt. Zodat we passende beheersmaatregelen kunnen treffen.

Risicobeleid

Risicomanagement is een belangrijk onderdeel van het besturingsmodel van Enexis. De inrichting van het risicomanagementproces is gebaseerd op het COSO-ERM-model, de internationale standaard voor risicomanagement en interne beheersing. Dit betekent dat risicomanagement een brede invalshoek heeft en zich richt op alle doelstellingen en facetten van de onderneming; van strategische en operationele risico's tot de betrouwbaarheid van (financiële) rapportages en het voldoen aan wet- en regelgeving. In 2009 is het risicomanagementbeleid vastgesteld en is de Risico Management Governance ingericht.

Doelstellingen

Dit ondernemingsbrede risicomanagement zorgt ervoor dat de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen verbetert. Tijdige signalering van risico's en correcte rapportage maken het mogelijk om adequaat te reageren op in- en externe ontwikkelingen. Dat biedt meer zekerheid voor het behalen van de bedrijfsdoelstellingen. Goed risicobeleid geeft ook een waarborg voor behoud van het vertrouwen van en goede relaties met aandeelhouders, klanten, medewerkers en de maatschappij.

Decentrale verantwoordelijkheid

Een essentieel element van de risicobenadering is dat lijn- en projectmanagers op alle niveaus in de organisatie in eerste instantie zelf verantwoordelijk zijn voor het identificeren van risico's en het nemen van maatregelen. Risicospecialisten ondersteunen het lijnmanagement bij het kwantificeren, beperken en bewaken van de risico's.

Risico Management Comité

Vanwege het belang van risicomanagement heeft Enexis op centraal niveau een Risico Management Comité (RMC) ingericht, belast met het bewaken van de implementatie van het risicomanagementbeleid. Het RMC bestaat uit de een delegatie van het Management Team en deskundigen op het gebied van risicomanagement.

Het Risico & Control Raamwerk

Het geheel van procedures, interne controlesystemen om bedrijfsrisico's te identificeren en de genomen (bij)sturingsmaatregelen noemen we het 'Risico & Control Raamwerk'.

De belangrijkste elementen van het Risico & Control Raamwerk van Enexis zijn:

- Het **Enexis Governance model**. Dit is het geheel van statuten, reglementen, richtlijnen en procedures gericht op de besturing van Enexis Holding N.V.
- Het **Risk based Asset Managementsysteem** (RbAM). Op basis van een Strategisch Asset Management Plan worden jaarlijks de onderhouds- en investeringsprogramma's bepaald en worden maatregelen genomen om de risico's te beheersen en te reduceren.
- De **businessplanning & controlcyclus**. Enexis hanteert een strategische plancyclus van vijf jaar. Jaarlijks worden voor de onderneming als geheel en per bedrijfsonderdeel meerjarige businessplannen opgesteld en worden de strategie en plannen aan de veranderende omgeving getoetst. Op basis hiervan wordt het nieuwe jaarplan opgesteld.
- Enexis stelt twee keer per jaar een '**State of the Risk**' op. Hierin wordt op basis van kennis en inzicht van de primaire en stafafdelingen een overzicht gegeven van de voornaamste risico's, inclusief (voorgenomen) maatregelen.

- Het '**Interne Control Framework**' van Enexis, waarin de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen zijn vastgelegd. Door veranderingen in de interne en externe omgeving van Enexis ontstaan steeds nieuwe risico's. Het identificeren hiervan is een continu proces. Twee maal per jaar wordt de effectiviteit van de beheersmaatregelen beoordeeld en onderbouwd aan de hand van steekhoudend bewijs.
- De jaarlijkse bevestiging van de Raad van Bestuur en het verantwoordelijke management van de betrouwbaarheid van de financiële rapportage in de vorm van interne **Letters of Representation (LoR)**.
- **De bevoegdheidsniveau- en procuratieregeling**, waarin is vastgelegd dat contracten met een waarde of risico boven bepaalde bedragen moeten worden geaccordeerd door de directeur of afdelingsmanager, de Raad van Bestuur of de Raad van Commissarissen.
- Het **informatiebeveiligingsbeleid**, dat omschrijft hoe informatiebeveiliging binnen Enexis georganiseerd is. Hierbij wordt de compliance aan wet- en regelgeving nadrukkelijk bevestigd. Inclusief een 'Basisbeveiligingsniveau', dat de minimale normen beschrijft op het gebied van beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van informatie, gebaseerd op best practices uit ISO/IEC 27002.
- Beleid op het gebied van **Business Continuity en uitwijkplannen** voor de meest cruciale informatiesystemen.
- Het **verzekeringsbeleid** en het handboek verzekeringen.
- De **Project Portfolio Review Board**, die bewaakt dat Enexis de juiste projecten uitvoert. Projecten krijgen prioriteit op basis van de bedrijfsstrategie, het bedrijfsplan en onderlinge samenhang.
- De **certificeringen** binnen diverse bedrijfsonderdelen op het gebied van onder meer kwaliteit (PAS 55/ISO-9000) en veiligheid (VCA).
- Het uitvoeren van **audits** door de Interne Accountantsdienst, conform het door de Raad van Bestuur en de Auditcommissie vastgestelde auditplan. De auditbevindingen en -rapportages worden besproken met de Raad van Bestuur en de Auditcommissie. Opvolging van de bevindingen van in- en externe audits worden tweemaandelijks aan de Raad van Bestuur gerapporteerd.

- Het **VGWM-beleid en de VGWM-afdeling**. Veiligheid is een randvoorwaarde bij Enexis. Het beleid is erop gericht dat iedereen zo gezond mogelijk is en blijft en dat het milieu zo min mogelijk wordt belast door werkzaamheden. De VGWM-afdeling adviseert en ondersteunt Enexis bij het in de praktijk brengen van VGWM-aspecten in de organisatie.

In 2010 wordt het Enexis Risico & Control Raamwerk verder ontwikkeld.

Compliance

Ook in 2009 heeft Enexis zich ingespannen om te voldoen aan voor de bedrijfsactiviteiten relevante wet- en regelgeving. De activiteiten van de daarvoor verantwoordelijke medewerkers richten zich vooral op bewustmaking, interpretatie en implementatie van wet- en regelgeving, het uitbrengen van adviezen daarover en toezicht houden op de naleving ervan. Ook het begeleiden van externe audits door onder meer de Energiekamer, het Staatstoezicht op de Mijnen en certificatie-instellingen valt onder hun taken. Alle medewerkers van Enexis zijn gebonden aan het compliance reglement.

De Energiekamer heeft in 2009 een aantal onderzoeken uitgevoerd, waarbij ook Enexis was betrokken. Deze onderzoeken hadden betrekking op de invoering van het capaciteitstarief voor kleinverbruikers en het investeringsniveau van netbeheerders. De Energiekamer heeft aangegeven geen aanleiding te hebben gevonden om te veronderstellen dat de beoordeelde wet- en regelgeving is overtreden. Ook is geen reden gevonden om aan te nemen dat netbeheerders te weinig investeren als gevolg van het reguleringskader. Netbeheerders hebben alle noodzakelijke investeringen gedaan. Of het reguleringskader, gelet op toekomstige activiteiten, moet worden aangepast, wordt nog overwogen door de Energiekamer.

BELANGRIJKE RISICO'S

Het regulatorisch regime

Uitgangspunt van de Energiekamer is dat netbeheerders een redelijk rendement moeten halen op het geïnvesteerde vermogen bij een efficiënt kostenniveau. Om dit kostenniveau te bereiken, worden X-factoren opgelegd, waarbij geen rekening wordt gehouden met regionale kostenverschillen en stijgende investeringen. Om hieruit volgende risico's te beperken, heeft Enexis diverse procedures opgestart. Het overleg met de toezichthouder wordt geïntensiveerd en er zijn meer audits gepland.

Implementatie nieuw factureringssysteem (Knexis)

Enexis wil spoedig migreren van een met Essent gedeeld klantinformatiesysteem naar een eigen systeem. Hieraan zijn risico's verbonden als uitloop, kostenstijging of systeemonthoofden. De kans op fouten wordt onder meer verkleind door bestaande processen en bewezen technieken over te nemen en te kiezen voor professionele implementatiepartners.

Opvangen verloop personeel

De komende jaren gaat een groot aantal personeelsleden met pensioen. Enexis is daarom met een eigen Recruitmentcenter en interne bedrijfsopleiding gestart. Via loopbaantrajecten en coaching wordt interne doorstroming bevorderd. Werkzaamheden worden effectiever ingericht, zodat minder capaciteit nodig is (slimmer werken).

Grote storingen

Enexis treft diverse maatregelen om de kans op storingen te verlagen. Het asset management is risicogebaseerd en de kwaliteit van levering is één van de bedrijfswaardes. Het crisismanagement wordt steeds verder geperfectioneerd en met andere netbeheerders wordt inzet van landelijk bruikbare noodstroomaggregaten afgestemd.

In- en externe veiligheid

Veiligheidsrisico's voor medewerkers en derden zijn nooit helemaal uit te sluiten. Om deze risico's zo veel mogelijk te beperken, pleegt Enexis 'condition based' onderhoud, is er een programma om gaslekken op te sporen, zijn er diverse bewustzijnsprogramma's en strenge maatregelen op het gebied van veilig werken voor medewerkers en aannemers.

Business Continuity/Splitsing IT-omgevingen

Enexis heeft gekozen voor een nieuwe technische IT-dienstverlener. De van Essent afgesplitste IT-omgeving wordt in het kader van transitieproject SITIS gemigreerd naar Getronics. Diverse maatregelen zijn getroffen om risico's te minimaliseren en de continuïteit van de IT-dienstverlening gedurende de transitie te garanderen.

‘IN-CONTROL’-VERKLARING

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis. Dit systeem heeft als doel het bewaken van de realisatie van strategische en operationele doelstellingen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving en het naleven van wet- en regelgeving.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis is verankerd in het Risico & Control Raamwerk. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het raamwerk geen absolute zekerheid kan geven ten aanzien van het realiseren van de ondernemingsdoelstellingen, of dat materiële fouten, verliezen, fraude of overtreding van wet- en regelgeving niet zullen voorkomen in de processen en de financiële verslaggeving. Het raamwerk wordt regelmatig geëvalueerd en verder ontwikkeld.

De Raad van Bestuur heeft de opzet en werking van het Enexis Risico & Control Raamwerk gedurende 2009 geëvalueerd, mede op basis van de business control-informatie, de ‘letters of representation’, de Interne Accountantsdienstrapportages en de managementletter van de externe accountant.

De belangrijkste verbeterpunten die uit deze evaluatie naar voren kwamen, zijn:

- Verbetering van de datakwaliteit, waarbij extra aandacht nodig is voor:
 - tijdige, juiste en volledige asset informatie binnen projecten;
 - betrouwbaardere aantallen te deactiveren assets.
- Verbetering van de effectiviteit en het beleggen van verantwoordelijkheden in het inkoopproces.

Met inachtneming van het bovenstaande is de Raad van Bestuur van mening dat het interne risicobeheersings- en controlesysteem van Enexis ten aanzien van beheersingsdoelstellingen op het gebied van financiële verslaggeving in 2009 naar behoren heeft gewerkt en een redelijke mate van zekerheid geeft dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Op grond van bovenstaande zijn wij van mening dat wij hiermee voldoen aan de best practice-bepalingen II.1.3, II.1.4 en II.1.5 van de Code Corporate Governance. Het hiervoor vermelde is tevens besproken met de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen, in aanwezigheid van de externe en interne accountant

Rosmalen, 12 april 2010

De Raad van Bestuur

H.J. Levelink, *voorzitter Raad van Bestuur*

R. Oudejans, *lid Raad van Bestuur/Chief Financial Officer*

HET BEELD VAN PIETER ELZINGA, REGIOMANAGER GRONINGEN EN DRENTHE

GERICHT OP DE TOEKOMST

***“MVO-initiatief,
Stichting Gered Gereedschap.”***

***“Noord-Nederland,
centrum van de wereld.”***

DUURZAAM ONDERNEMEN

Enexis kiest ervoor om bij al haar activiteiten rekening te houden met het effect ervan op milieu en maatschappij. Zo voorkomen we verspilling en onnodig afval door efficiënte hoeveelheden en materiaalformaten in te kopen. En we nemen initiatieven om gebruikte materialen opnieuw in te zetten. Een van deze initiatieven is onze deelname aan Stichting Gered Gereedschap. Deze vrijwilligersorganisatie verzamelt gebruikt gereedschap, knapt het op en stuurt het naar bouwprojecten in ontwikkelingslanden. We dragen bij aan dit goede doel door ons gebruikte gereedschap aan deze organisatie af te staan.

***“Ik hou van landkaarten,
hoe was jouw schooltijd?”***

***“Gereedschap wordt
hergebruikt in Afrika.”***

*“Afzetlint
en stickers.”*

PUBLIEKSGERICHT NETBEHEER

Enexis werkt aan een betrouwbaar netwerk, dat past bij de energiebehoefte van de maatschappij; nu en in de toekomst. We zorgen ervoor dat het bestaande netwerk goed en regelmatig wordt onderhouden en controleren de netten op zwakke punten. We proberen storingen te voorkomen en als ze optreden, doen we er alles aan om ze zo snel en efficiënt mogelijk te verhelpen. En als er in een wijk nieuwbouwwoningen bij komen, leggen we een nieuw netwerk aan of we zetten een sterkere transformator in.

Bij al onze werkzaamheden nemen we verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de omgeving en alle betrokkenen. Die verantwoordelijkheid dragen we niet alleen; we delen deze met de aannemers met wie we samenwerken. We treffen veiligheidsmaatregelen voor omwonenden, maken een goede planning en afspraken met opdrachtgevers, gemeenten en alle betrokken partijen. Zodat we snel en efficiënt kunnen werken en zo min mogelijk overlast veroorzaken.

“Aannemerslunch.”

FINANCIËLE RESULTATEN

Geconsolideerde jaarrekening

Enexis Holding N.V. is in 2009 opgericht, wat betekent dat zij voor de eerste keer haar jaarrekening heeft opgesteld. In de geconsolideerde jaarrekening worden de cijfers van Essent Netwerk B.V. als vergelijkende cijfers voor 2008 gepresenteerd. Om de leesbaarheid van de jaarrekening van Enexis Holding N.V. te vergroten, is een verkorte geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V. in het jaarverslag opgenomen. De volledige geconsolideerde en vennootschappelijke versie van de jaarrekening is beschikbaar via www.enexis.nl.

Resultaatontwikkeling

Ten opzichte van 2008 is het bedrijfsresultaat toegenomen van EUR 365,5 miljoen naar EUR 399,1 miljoen. Deze stijging van EUR 33,6 miljoen is het gevolg van een hogere brutomarge van EUR 6,5 miljoen en lagere bedrijfskosten van EUR 27,1 miljoen. De financiële baten en lasten zijn per saldo EUR 103,2 miljoen gunstiger ten opzichte van 2008. Dit alles heeft ertoe geleid dat het resultaat na belastingen ten opzichte van het vorige verslagjaar met EUR 115,6 miljoen is verbeterd.

Brutomarge

De brutomarge is met EUR 6,5 miljoen gestegen. Deze stijging is veroorzaakt door een stijging van de omzet met EUR 16,8 miljoen, grotendeels gecompenseerd door hogere inkoopkosten ter waarde van 10,3 miljoen.

De stijging van de omzet wordt verklaard door een aantal tegengestelde ontwikkelingen. Ten eerste is sprake van een omzetsdaling van EUR 26,1 miljoen als gevolg van de door de Energiekamer opgelegde X-factoren en het wegvallen van de omzet van het hoogspanningsnet. Ten tweede is in 2009 sprake geweest van een omzetstijging van EUR 8,2 miljoen als gevolg van nacalculaties over voorgaande jaren. Bovendien is de omzet voor niet-gereguleerde activiteiten in 2009 met EUR 5,7 miljoen gestegen. Daarnaast is in 2009 een bijzondere bate van EUR 29,0 miljoen aan de gedeelde omzet UMTS-masten gerealiseerd bij de overdracht van het hoogspanningsnet aan TenneT.

De inkoopkosten zijn gestegen met EUR 10,3 miljoen. Voor EUR 11,3 miljoen wordt dit veroorzaakt door hogere tarieven voor de inkoop van netverliezen. Per saldo hebben de hogere inkoopkosten bij TenneT als gevolg van afrekening op lager gelegen inkooppunten en de vermeden netverliezen door de verkoop van het

hoogspanningsnet geleid tot een kostenstijging van EUR 17,0 miljoen. Lagere belasting van het net en eigen initiatieven om het netverlies te verlagen hebben geleid tot een daling van netverlies met EUR 18,0 miljoen.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten zijn gedaald met EUR 27,1 miljoen. Dit is het saldo van een daling van de operationele kosten met EUR 41,5 miljoen en een stijging van de afschrijvingskosten met EUR 14,4 miljoen.

De daling in de operationele kosten is voor EUR 9,0 miljoen het gevolg van een efficiencyprogramma. Voor EUR 19,6 miljoen is de daling het gevolg van de overdracht van het hoogspanningsnet aan TenneT. Voor EUR 25,6 miljoen is de daling het gevolg van voorzieningen die in 2008 vooruitlopend op de splitsing werden gevormd. Een stijging in de operationele kosten van EUR 12,7 miljoen, ten slotte, is veroorzaakt doordat Enexis haar medewerkers heeft gecompenseerd voor het wegvallen van de korting op eigen producten.

De afschrijvingskosten zijn met EUR 14,4 miljoen gestegen als gevolg van een gestegen investeringsniveau alsook door inhaalafschrijvingen op IT-systemen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn ten opzichte van 2008 gunstiger uitgevallen vooral door de aflossingen op de leningspositie als gevolg van de eigenvermogenstorting door Essent en de verkoop van het hoogspanningsnet. Daarnaast heeft Enexis in 2009 geprofiteerd van de lage kapitaalmarktrente op kortlopend risicovrij schuldpapier, doordat de rente op de bruglening met Essent Nederland B.V. gedurende het jaar is bepaald op basis van de kortetermijn-Euriborrente verhoogd met een risico-opslag.

Resultaat na belastingen

Het resultaat na belastingen is met EUR 115,6 miljoen toegenomen van EUR 147,5 miljoen in 2008 naar EUR 263,1 miljoen in 2009.

Vermogensstructuur en financiering

Als sluitstuk van de krachtens de Wet Onafhankelijk Netbeheer beoogde verzelfstandiging zijn per 30 juni 2009 de aandelen die Essent Nederland B.V. had in Enexis Holding N.V. ingenomen, nadat ingevolge een ministeriële aanwijzing voor EUR 350 miljoen aan door de Aandeelhouder ingebrachte leningen omgezet zijn in eigen vermogen. Gelijktijdig is EUR 149,7 miljoen aan nieuw aandelenkapitaal geplaatst en volgestort.

Het door Essent Nederland B.V. verstrekte overbruggingskrediet van EUR 1.800 miljoen is per 30 september door middel van contractoverneming naar de Aandeelhouders van Enexis Holding N.V. overgegaan en omgezet in Aandeelhoudersleningen.

Bij de herstructurering van vermogen, de financiering, het bepalen van het garantievermogen alsmede het vaststellen van de verhouding eigen vermogen-vreemd vermogen zijn de door de Energiekamer opgelegde solvabiliteitsratio's als uitgangspunt gehanteerd.

Kasstroom

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt EUR 501,0 miljoen. De kasstroom uit investeringsactiviteiten bedraagt EUR 24,8 miljoen positief. Eliminatie van de in deze stroom begrepen verkoop van het HS-net zou resulteren in negatieve kasstroom uit investeringsactiviteiten van EUR 289,7 miljoen. Per saldo resteert een kasstroom vóór financieringsactiviteiten van EUR 525,8 miljoen positief.

De kasstroom uit financieringsactiviteiten bedraagt EUR 335,6 miljoen negatief. Dit betreft met name de aflossing op de bruglening met Essent Nederland N.V. als gevolg van de verkoop van het hoogspanningsnet. Per saldo resteert een kasstroom voor doorlopende activiteiten van EUR 190,2 miljoen met welk bedrag de liquide middelen toenemen tot EUR 192,2 miljoen positief. Deze middelen zijn voor een groot deel vastgelegd in deposito's.

VOORUITBLIK 2010

Op de speerpunten **betrouwbaarheid, veiligheid en publieksgerichtheid** wil Enexis in 2010 het huidige kwaliteitsniveau handhaven. Veiligheid en betrouwbaarheid van het netwerk en de dienstverlening blijven prioriteit nummer één. Beide zijn essentieel voor een netbeheerder met publieke taken en daarin zal Enexis dan ook onverminderd blijven investeren. Samen met de energiesector zal verder gewerkt worden aan de voorbereiding van het nieuwe marktmodel.

In 2010 neemt de Energiekamer een nieuw methodebesluit over de tariefregulering voor de periode 2011-2014. De inhoud van dit besluit zal naar verwachting aanzienlijke gevolgen hebben voor de gereguleerde omzet van Enexis.

De investeringsstrategie zal ook in 2010 gericht zijn op kwaliteit en veiligheid op de lange termijn, maar kostenbesparingen op korte termijn worden hierbij nooit uit het oog verloren. Via kostenbesparing en procesverbetering draagt Enexis direct bij aan een voor de klant **betaalbare** infrastructuur. Door goede samenwerking zal de efficiency en effectiviteit van de kernactiviteiten worden vergroot, zodat ze optimale toegevoegde waarde hebben voor klanten, aandeelhouders en de maatschappij. Komend jaar zullen de resterende operationele teams met behulp van Lean verbeteringen in de processen, samenwerking en bedrijfsvoering doorvoeren.

Op het vlak van **duurzaamheid** gaat Enexis zich in 2010 nog meer bewijzen. Een viertal grotere demoprojecten op het gebied van Groen Gas en Smart Grids is in voorbereiding. Hierbij zal Enexis zich manifesteren als dé architect van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam netwerk. De studies rond de netconsequenties van decentrale opwekking en elektrisch vervoer zullen worden voortgezet.

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De MVO-speerpunten die in 2009 zijn geformuleerd, zullen in 2010 verder worden uitgewerkt. Enexis zal haar strategieën en projecten blijven beoordelen op de bedrijfswaarde duurzaamheid. Het wagenpark wordt verder verduurzaamd en er wordt gewerkt aan energiebesparing en vermindering van de CO₂-uitstoot van stations, kabels en leidingen. Enexis zal haar klanten en aandeelhouders blijven ondersteunen en adviseren bij hun groene energiedoelstellingen en de leiding nemen op het vlak van energietransitie-initiatieven.

Afronding splitsing met Essent

In 2010 wordt de operationele splitsing van Enexis met Essent afgerond. De migratie van de van Essent afgesplitste IT-omgeving naar Getronics in het kader van transitieproject 'SITIS' zal worden voltooid. De activiteiten die het SSC van Essent nu nog uitvoert voor Enexis, zullen officieel worden overgeheveld naar Enexis. Dit brengt met zich mee dat 450 medewerkers van het huidige SSC de overstap zullen maken naar Enexis, waar zij gaan werken met het nieuw ontwikkelde Knexis-systeem.

Goed werkgeverschap

In 2010 worden een nieuw beloningsbeleid en een keuzemodel voor flexibele arbeidsvoorwaarden voor CAO-personeel ingevoerd. Dit zogenaamde 'Benefit Budget' wordt gekenmerkt door meer keuzevrijheid voor medewerkers. Daarnaast zullen de mogelijkheden worden geïnventariseerd van plaats- en tijdonafhankelijk werken. Parallel hieraan zal een nieuwe outputgerichte stijl van leidinggeven worden geïmplementeerd. Aan de basis hiervan staat het leiderschapscollege, dat begin 2010 van start gaat. Enexis zal ook komend jaar doorgaan met actieve werving van personeel. De profilering binnen het (technisch) onderwijs wordt intensief voortgezet.

Er ligt een duidelijke opdracht voor het komende jaar om de strategische doelstellingen verder te vertalen naar de dagelijkse praktijk en de bijdrage die de individuele medewerker hieraan levert. Met de regio's zal gewerkt worden aan kaders en richtlijnen voor zelfstandige werkinvulling. Zo bouwt Enexis **samen, slagvaardig, verantwoordelijk** en **toekomstgericht** verder aan de '**Enexis manier van werken**'.

ENEXIS HOLDING N.V. VERKORTE JAARREKENING 2009

Inhoudsopgave

Verkorte jaarrekening 2009

Inleiding	91
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	93
Geconsolideerde balans	94
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	96
Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen	97
Garantievermogen	98
Overige toelichtingen	99
Bijzondere posten	99
Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa	100
Beloning bestuurders	104
Beloning Raad van Commissarissen	105
Gebeurtenissen na balansdatum	105
Accountantsverklaring	106
Winstbestemming	107

INLEIDING

Enexis Holding N.V., gevestigd te Rosmalen, is verantwoordelijk voor de aanleg, het onderhouden en beheer van de transport- en distributienetten voor elektriciteit (kabels en leidingen) en gas (buizen en leidingen) en daaraan gelieerde activiteiten. De gelieerde diensten betreffen met name activiteiten op het gebied van meet-diensten, openbare verlichting, de verhuur van middenspanningsinstallaties en de aanleg en het beheer van particuliere energiedistributienetten.

Enexis Holding N.V. is een naamloze vennootschap. Van de aandelen van Enexis wordt ca. 74% gehouden door zes Nederlandse provincies en ca. 26% door 130 gemeenten.

Enexis Holding N.V. is in 2009 opgericht, hetgeen betekent dat zij voor de eerste maal haar jaarrekening heeft opgesteld. In de geconsolideerde jaarrekening worden de cijfers van Essent Netwerk B.V. als vergelijkende cijfers voor 2008 gepresenteerd.

De door Enexis Holding N.V. opgestelde en door Ernst&Young Accountants LLP gecontroleerde jaarrekening is op 12 april 2010 ter ondertekening aangeboden aan de Raad van Commissarissen. De door de Raad van Commissarissen getekende jaarrekening wordt op 20 mei 2010 ter vaststelling aangeboden aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

De functionele valuta van Enexis Holding N.V. is de euro.
Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in miljoenen euro's.

Enexis Holding N.V. hanteert als grondslagen voor waardering en resultaatbepaling de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden bepaalde schattingen en veronderstellingen gedaan die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Verschillen tussen de werkelijke uitkomsten, de gedane schattingen en veronderstellingen zijn van invloed op de bedragen die in toekomstige periodes worden gerapporteerd.

Door het management gehanteerde veronderstellingen, aannames en schattingen zijn met name van invloed op de waardering van materiële en immateriële vaste activa (levensduren en restwaarden), de noodzaak tot bijzondere waardeverminderingen van materiële en immateriële vaste activa, de waardering van eventuele latente belastingvoordelen, debiteuren (noodzaak tot eventuele waardeverminderingen), personeelsvoorzieningen (actuariële veronderstellingen) en overige voorzieningen en de verantwoording van netto-omzet (als gevolg van over het jaar gespreide meteropnames en regulering).

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

bedragen in miljoenen euro's

2009

2008

Netto-omzet uit hoofde van leveringen van goederen en diensten		1.358,1	1.341,9
Kosten van inkoop		223,4	213,1
Brutomarge		1.134,7	1.128,8
Overige bedrijfsopbrengsten		10,2	9,6
Totaal brutomarge inclusief overige bedrijfsopbrengsten		1.144,9	1.138,4
Personeelskosten	260,7		221,2
Afschrijvingskosten en bijzondere waardeverminderingen	229,1		214,7
Kosten uitbesteed werk, materialen en andere externe kosten	239,8		269,4
Overige bedrijfskosten	16,2		67,6
<i>Totaal bedrijfskosten</i>		745,8	772,9
Bedrijfsresultaat		399,1	365,5
Resultaat deelnemingen		9,2	6,6
Financiële baten	15,5		19,7
Financiële lasten	88,0		195,4
Financiële baten en lasten		-72,5	-175,7
<i>Resultaat vóór belastingen</i>		335,8	196,4
Belastingen		72,7	48,9
Resultaat na belastingen		263,1	147,5

GECONSOLIDEERDE BALANS (VOOR VOORSTEL WINSTBESTEMMING)

bedragen in miljoenen euro's

31 december 2009

31 december 2008

Activa

Materiële vaste activa	4.578,0	4.523,6
Immateriële vaste activa	63,1	47,0
Deelnemingen	32,5	10,4
Overige financiële vaste activa	2,7	5,3

Vaste activa

4.676,3 **4.586,3**

Vorraden	15,3	21,0
Vorderingen	575,2	656,1
Liquide middelen	192,2	2,0

Vlottende activa

782,7 **679,1**

Activa aangehouden voor verkoop	0,7	315,2
---------------------------------	-----	-------

Totaal activa

5.459,7 **5.580,6**

bedragen in miljoenen euro's

31 december 2009

31 december 2008

Passiva

Geplaatst en gestort aandelenkapitaal	149,7	0,0
Algemene Reserve	0,0	1.064,9
Agioreserve	2.436,3	1.023,6
Resultaat van het boekjaar	263,1	147,5
Eigen vermogen	2.849,1	2.236,0
Rentedragende verplichtingen (langlopend)	1.912,0	111,9
Voorzieningen (langlopend)	67,0	75,9
Overige langlopende verplichtingen	--	0,9
Latente belastingen	26,8	3,3
Langlopende verplichtingen	2.005,8	192,0
Handelsschulden en overige te betalen posten	562,2	599,4
Rentedragende verplichtingen (kortlopend)	14,5	2.501,1
Winstbelasting	0,4	48,2
Voorzieningen (kortlopend)	27,7	3,9
Kortlopende verplichtingen	604,8	3.152,6
Totaal passiva	5.459,7	5.580,6

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

bedragen in miljoenen euro's

	2009	2008
Resultaat na belastingen	263,1	147,5
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	229,1	214,7
Mutaties voorzieningen, operationeel werkkapitaal en overige	8,8	123,9
Kasstroom uit operationele activiteiten	501,0	486,1
Investerings materiële vaste en immateriële vaste activa	-299,6	-302,3
Verkoop HS-net	314,5	
Aflossing van financiële vaste activa	0,9	0,1
Opbrengst verkoop deelnemingen	6,7	3,0
Opbrengst verkoop vaste activa	2,3	1,1
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	24,8	-298,1
Kasstroom voor financieringsactiviteiten	525,8	188,0
Mutatie rentedragende verplichtingen	-335,6	-205,2
Extra eigen vermogensstorting ¹⁾	350,0	
Aflossing bruglening ¹⁾	-350,0	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-335,6	-205,2
Totaal kasstromen	190,2	-17,2
Netto liquide middelen begin boekjaar	2,0	19,2
Netto liquide middelen ultimo boekjaar	192,2	2,0

¹⁾ De Extra eigen vermogensstorting en de Aflossing bruglening hebben niet geresulteerd in kasstromen.

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT EIGEN VERMOGEN

bedragen in miljoenen euro's

	Aantal gewone aandelen	Aandelen kapitaal	Agio- reserve	Algemene reserve	Resultaat boekjaar	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2008	20.000	0,020	0,0	1.308,2	203,8	1.512,0
Bestemming resultaat 2007	--	--	--	203,8	-203,8	0,0
Terugstorting van het betaalbaar gesteld dividend 2005	--	--	--	38,1	--	38,1
Herrubricering kapitaalstorting 2007	--	--	485,2	-485,2	--	0,0
Kapitaalstorting volgens splitsingsplan	--	--	514,0	--	--	514,0
Storting in natura door aandeelhouder	--	--	24,4	--	--	24,4
Resultaat na belastingen 2008	--	--	--	--	147,5	147,5
Stand per 31 december 2008	20.000	0,020	1.023,6	1.064,9	147,5	2.236,0
Stand per 1 januari 2009	20.000	0,020	1.023,6	1.064,9	147,5	2.236,0
Bestemming resultaat 2008	--	--	--	147,5	-147,5	0,0
Kapitaalstorting involge aanwijzing van de Minister van Economische Zaken ¹⁾	--	--	350,0	--	--	350,0
Terugname van aandeelhouder	-20.000	-0,020	-1.373,6	-1.212,4	0,0	-2.586,0
Uitgifte en volstorting aandelenkapitaal ²⁾	149.682.196	149,7	2.436,3	--	--	2.586,0
Resultaat na belastingen 2009	--	--	--	--	263,1	263,1
Stand per 31 december 2009	149.682.196	149,7	2.436,3	0,0	263,1	2.849,1

¹ Ingevolge een aanwijzing van de Minister van Economische Zaken d.d. 26 mei 2009 in het kader van de Splitsing (de Aanwijzing) is een gedeelte van de door de Aandeelhouder ingebrachte lening omgezet in eigen vermogen.

² Akte van Levering van aandelen in het kapitaal van Enexis Holding N.V. ten titel van uitkering ten laste van de reserves.

GARANTIEVERMOGEN

Het garantievermogen, gedefinieerd als het eigen vermogen, achtergestelde leningen met een langlopend karakter en schulden met een conversierecht, omvat naast het eigen vermogen tevens een perpetuele achtergestelde aandeelhouderslening en een aandeelhouderslening met een conversierecht.

	2009	2008
Totaal eigen vermogen	2.849,1	2.236,0
Perpetuele, achtergestelde lening	93,9	93,9
Schulden met conversierecht	350,0	--
Totaal garantievermogen	3.293,0	2.329,9

De perpetuele, achtergestelde lening betreft een lening van een deel van de aandeelhouders van Enexis Holding N.V.

De schulden met conversierecht hebben betrekking op tranche D (omvang EUR 350 miljoen en looptijd tien jaar) van de op 30 september 2009 afgesloten aandeelhoudersleningen.

Enexis heeft het recht de geldgever te verzoeken, om de lening tranche D geheel of in delen om te zetten in eigen vermogen van Enexis. Dit indien dit naar het oordeel van Enexis, en onderschreven door haar Raad van Commissarissen, noodzakelijk is. Dit verzoek dient te geschieden met het oog op de continuïteit van de uitoefening van haar taak als netbeheerder en in overeenstemming met de eisen van de Energieregelgeving. Aandeelhouders hebben als geldgever de verplichting aan de gevraagde omzetting mee te werken als er sprake is van een structureel vermogenstekort, maar slechts voor zover die omzetting noodzakelijk is om Enexis in staat te stellen structureel aan de wettelijke en bancaire financiële ratio's te voldoen.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Bijzondere posten

Onder de bijzondere posten worden baten en lasten opgenomen, die naar mening van het management niet direct voortvloeien uit de reguliere bedrijfsuitoefening en/of die qua aard en omvang, omwille van een betere analyse van de resultaten, apart dienen te worden beschouwd. Als ondergrens wordt hierbij EUR 5 miljoen gehanteerd.

Onder het bedrijfsresultaat zijn de volgende bijzondere posten opgenomen:

	2009	2008
Genormaliseerd bedrijfsresultaat (excl. bijzondere posten)	377,9	398,5
<i>Lasten:</i>		
Compensatie 'korting eigen producten' voor alle medewerkers	-12,7	
Vorming voorzieningen voor reorganisatie/overdracht personeel	-12,8	
Vorming voorziening toekomstige juridische en advieskosten inzake cross-borderleases*		-15,7
Vorming personeelsgerelateerde voorziening*		-10,0
Kosten inzake invoering nieuw marktmodel		-7,3
<i>Baten:</i>		
Afkoop gedeerde omzet UMTS-masten	29,0	
Afwikkeling inkoop Tennet voorgaande jaren	12,7	
Gedeeltelijke vrijval CBL voorziening	5,0	
Saldo bijzondere posten in het bedrijfsresultaat	21,2	-33,0
Gepresenteerd bedrijfsresultaat (inclusief bijzondere posten)	399,1	365,5

* Deze voorzieningen zijn in het verleden op Essent-groepsniveau gevormd maar in het kader van de splitsing overgenomen door Enexis B.V.

Het effect van bovenstaande posten op het resultaat na belastingen is als volgt:

Resultaat na belastingen (exclusief bijzondere posten)	247,3	172,1
Saldo bijzondere posten onder het bedrijfsresultaat	21,2	-33,0
Belastingdruk over bijzondere posten	-5,4	8,4
Resultaat na belastingen (inclusief bijzondere posten)	263,1	147,5

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa

Ontwikkeling Cross Border Leases in 2009

Enexis is er, in nauwe samenwerking met Essent, in de eerste helft van 2009 in geslaagd een belangrijk deel van de Cross Border Lease transacties (CBLs) in overleg met de betrokken partijen vervroegd te beëindigen. Het aantal CBLs dat resteert met betrekking tot Enexis netwerken is teruggebracht tot twee en het aantal individuele transacties dat nog resteert daalde naar drie. De kosten van de beëindigingen zijn vrijwel volledig door Essent N.V. betaald. Essent heeft deze bedragen gedeclareerd bij een fonds, dat door koper en verkopers van Essent N.V. per 30 september 2009 is opgericht. Daarnaast is het aantal CBLs dat betrekking had op de thans aan Essent N.V. toebehorende commerciële activa teruggebracht tot één, bestaand uit zes individuele transacties, waarvan vier met één investeerder en twee met een andere investeerder.

Vervroegde beëindiging van CBLs op basis van consensus

Enexis zal samen met Essent doorgaan met verdere vervroegde beëindigingen op basis van consensus met CBL partijen indien zich mogelijkheden voordoen.

Sinds 1998 zijn CBLs aangegaan op Enexis gasnetten in de provincies Drenthe, Friesland, Groningen, Limburg (inclusief het gasnet in Maastricht), Noord-Brabant en Overijssel en op het elektriciteitsnet van Enexis in Maastricht. Van deze transacties resteren thans nog CBLs terzake van het gasnetwerk in Maastricht en het gasnetwerk in een deel van de provincie Limburg.

Deze CBLs zijn aangegaan met onder meer Amerikaanse investeerders en Nederlandse en buitenlandse financiers en garantieverstrekters. Voor het aangaan van de CBLs zijn door de Amerikaanse investeerders veelal aparte rechtspersonen opgericht, onder meer in de vorm van trusts. Ook Enexis heeft haar CBLs veelal ondergebracht in aparte dochterbedrijven van de Enexis activabedrijven.

Op alle CBLs zijn voorwaardelijke en onvoorwaardelijke rechten en verplichtingen van toepassing. Op basis van de bij de Unbundling, op 30 juni 2009, overeengekomen Kruisgarantie structuur staan Essent N.V. en Enexis B.V. over en weer garant voor vrijwel al deze verplichtingen, zowel wat betreft de resterende Netwerk CBLs als de commerciële CBLs.

Dit met inbegrip van aan Amerikaanse investeerders en sommige andere partijen verschuldigde bedragen bij beëindiging, zoals die hierna worden beschreven. Verder zijn, op 30 september 2009, aanvullende overeenkomsten gesloten, die onder meer betrekking hebben op de onderlinge aansprakelijkheidsverhoudingen en vrijwaringen, en de oprichting van een CBL fonds ter dekking van eventuele CBL beëindigingskosten. Dit fonds is gefinancierd door RWE en de aandeelhouders van Enexis.

CBLs zijn lange termijn lease contracten, waaronder (indirecte) dochterbedrijven van Enexis B.V. gebruiks- en vergelijkbare rechten op bepaalde bedrijfsactiva met een lange economische levensduur, langdurig hebben overgedragen aan Amerikaanse investeerders (Lease), of aan specifiek daartoe door die investeerders opgerichte Amerikaanse trusts. Vervolgens worden die activa voor een kortere periode terughehuurd (Sublease) van de Amerikaanse investeerders c.q. trusts. Aan het einde van de betreffende terughuurperioden hebben de betrokken vennootschappen het recht om, onder bepaalde voorwaarden, de rechten in de activa van de Amerikaanse investeerders en/of trusts tegen een bij het aangaan van de oorspronkelijke transactie vastgestelde prijs terug te kopen (terugkoopoptie). Als de terugkoopoptie wordt uitgeoefend is de verwachting, dat de bedragen die als gevolg daarvan betaald moeten worden, kunnen worden voldaan uit de opbrengst van de financiële instrumenten die met het oog daarop zijn gekocht bij het aangaan van de transacties, of uit later verworven vervangende financiële instrumenten.

De structuur van de daartoe aangegane transacties zorgt ervoor, dat de rechten en verplichtingen onder de CBLs, net als in voorgaande jaren, niet in de balans van Enexis zijn opgenomen.

Het kan zijn dat CBLs (na goed overleg) vervroegd beëindigd moeten worden, als zich bepaalde, in de contracten gedefinieerde gebeurtenissen, voordoen. Zo kan een vervroegde beëindiging onder meer het gevolg zijn van het in gebreke zijn van de lessee of het tenietgaan van het actief.

Als zich een onvrijwillige vervroegde beëindiging zou voordoen, kunnen de betreffende Enexis CBL vennootschappen, en daarmee ook Enexis B.V. en Essent N.V. (Essent N.V. onder de werking van de kruisgarantiestructuur), aansprakelijk gesteld worden voor de betaling van beëindigingvergoedingen en andere gerelateerde schadeloosstellingen en financieringskosten aan de Amerikaanse investeerders en/of andere betrokken CBL partijen. Enexis kan de door haar gemaakte kosten voor zowel vrijwillige als onvrijwillige vervroegde beëindigingen terugvorderen bij het CBL fonds.

Het aantal gerealiseerde, vrijwillige beëindigingen van CBLs in 2009 verklaart waarom de hierna vermelde waarden met betrekking tot CBL verplichtingen dit jaar sterk zijn afgenomen.

Per 31 december 2009 beliep het totaal van het eigen vermogensdeel voor de nog resterende netwerk CBLs, (hetgeen verschuldigd zou zijn in geval van vervroegde beëindiging), circa US dollar 86,1 miljoen (31 december 2008: US dollar 999 miljoen). Een deel van het aldus verschuldigde bedrag wordt afgedekt door apart gezette financiële instrumenten (beleggingen) tegen de waarde op het moment van een eventuele vervroegde beëindiging. De waarde van deze instrumenten is per 31 december 2009 geraamd op US dollar 52,4 miljoen (31 december 2008: circa US dollar 519 miljoen).

Het aantal gerealiseerde, vrijwillige beëindigingen van CBLs in 2009 verklaart waarom de hierna vermelde waarden met betrekking tot CBL verplichtingen dit jaar sterk zijn afgenomen.

De contractueel overeengekomen CBL huurverplichtingen voor de komende jaren worden in de navolgende tabel weergegeven:

bedragen in miljoenen US dollars	2010	2011	2012	2013	2014 >	totaal
CBL huurverplichtingen:	11	12	9	9	53	94

Onder de nog resterende CBL contracten zijn pand- en andere zekerheidsrechten verstrekt op de onderliggende activa. Deze activa hebben per 31 december 2009 een boekwaarde van circa EUR 42 miljoen.

Onder de voorwaarden van de CBL contracten zijn, bij het aangaan van deze contracten, Letters of Credit en/of andere garantie-instrumenten verstrekt ten gunste van bepaalde CBL contractpartijen. Per 31 december 2009 was er door financiële instellingen ten gunste van partijen voor een bedrag van circa US dollar 34 miljoen aan Letters of Credit verstrekt voor de netwerk CBLs. Per ultimo 2008 was het bedrag aan verstrekte LC's voor netwerk CBLs circa US dollar 103 miljoen.

Sommige CBL contracten vereisen, dat er aanvullende of vervangende Letters of Credit en/of andere zekerheden worden gesteld als zich bepaalde gebeurtenissen voordoen. Dit kan onder meer het geval zijn als niet langer aan in de contracten vastgestelde kredietwaardigheidstests wordt voldaan, bij bepaalde wijzigingen in het aandeelhouderschap van de garantiegevers, bij niet nakoming van bepaalde financiële voorwaarden of in geval van strijdigheid met de CBL voorwaarden en in geval van nadelige wijzigingen in de Nederlandse wet- en regelgeving. Als dergelijke situaties zich voordoen zullen er zekerheden moeten worden gesteld tot een bedrag van maximaal circa US dollar 50 miljoen voor de netwerk CBLs. In dit bedrag zijn inbegrepen de hiervoor vermelde, reeds verstrekte LC's van circa US dollar 34 miljoen. Genoemde bedragen zijn per 31 december 2009.

Daarom is een LC faciliteit aangegaan met een groep van relatie banken van Enexis. De faciliteit is in augustus 2009 verlaagd in verband met de vrijwillige beëindigingen van een aantal CBLs. De faciliteit geeft het recht nieuwe LC's of andere zekerheids-instrumenten te verstrekken aan CBL partijen tot een bedrag van US dollar 40 miljoen voor netwerk CBLs.

Beloning bestuurders

De salarissen van de leden van de Raad van Bestuur van Enexis N.V. zijn gebaseerd op de gangbare beloningssystematiek zoals deze gold binnen Essent, waarbij de bestaande contracten zijn gerespecteerd. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat er sprake moet zijn van marktconformiteit. Een nieuw beloningsbeleid is op dit moment in ontwikkeling.

Ten einde inzicht te geven in de ontwikkeling van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur worden twee tabellen getoond. De eerste tabel geeft de beloning weer zoals die op grond van de prestaties over het jaar is vastgesteld. Dit heeft dus betrekking op het jaarlijkse variabele inkomen, dat wordt getoond in het jaar waarop het betrekking heeft. De tweede tabel geeft de beloning weer zoals die per jaar wordt uitbetaald; voor het variabele inkomen is dat het jaar, volgend op het jaar waarop het betrekking heeft.

De stijging in de beloningskosten wordt met name verklaard door het feit dat de heer Oudejans in 2008 vanaf 1 april voor het bedrijf heeft gewerkt (2009: 12 maanden).

Bedragen in euro's

	Jaar van prestatie		Jaar van uitbetaling	
	2009	2008	2009	2008
H. Levelink				
Vast inkomen	249.118	241.751	249.118	241.751
Variabel inkomen	63.213	75.656	75.656	82.049
Pensioenkosten	47.085	42.887	47.085	42.887
	359.416	360.294	371.859	366.687
I.M. Oudejans				
Vast inkomen	202.985	147.171	202.985	147.171
Variabel inkomen	51.507	44.838	44.838	62.461
Pensioenkosten	31.429	22.622	31.429	22.622
	285.921	214.631	279.252	232.254
Totaal	645.337	574.925	651.111	598.941

Beloning Raad van Commissarissen

Het honorarium voor de leden van de Raad van Commissarissen is gebaseerd op de gangbare beloningssystematiek zoals deze gold binnen Essent. Hierbij wordt het uitgangspunt van marktconformiteit gehanteerd. De vergoedingen bedragen in 2009 op jaarbasis: voorzitter EUR 24,6 duizend, lid EUR 16,7 duizend. Daarnaast bedraagt de commissiebeloning op jaarbasis: voorzitter EUR 5 duizend, lid EUR 4,5 duizend.

Dit honorarium wordt jaarlijks per 1 juli aangepast op basis van de algemene collectieve stijgingen op mediaanniveau uit het HAY compensation report.

In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het honorarium van de individuele leden van de Raad van Commissarissen, gesplitst in het honorarium voor lidmaatschap en commissies.

Bedragen in euro's	Lidmaatschap	Commissies	Totaal beloning	Totaal beloning
			2009	2008
D.D.P. Bosscher ¹	22.288	5.000	27.288	19.070
F.J.M. Houben	15.825	4.500	20.325	19.000
Mevr. W.M. van Ingen ¹	15.825	4.500	20.325	11.000
J.A.M. Theeuwes	15.825	5.000	20.825	19.333
R. de Jong	15.825	4.500	20.325	19.000
Totaal	85.588	23.500	109.088	87.403

¹⁾ Per 18 april 2008

Naast bovenstaande bezoldiging ontvangen de commissarissen een vaste kostenvergoeding

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die mogelijk van invloed kunnen zijn op de geconsolideerde jaarrekening van Enexis Holding N.V.

Accountantsverklaring

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Enexis Holding N.V.

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de op pagina 89 tot en met 107 opgenomen verkorte jaarrekening van Enexis Holding N.V. te Rosmalen over 2009 op de juiste wijze is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2009 van Enexis Holding N.V. Bij die jaarrekening hebben wij op 12 april 2010 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. Het bestuur van de Enexis Holding N.V. is verantwoordelijk voor het opstellen van de verkorte jaarrekening 2009 in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2009 van Enexis Holding N.V. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de verkorte jaarrekening 2009 te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verkorte jaarrekening 2009 op de juiste wijze is ontleend aan de jaarrekening 2009.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de verkorte jaarrekening 2009 in alle van materieel belang zijnde aspecten op de juiste wijze ontleend aan de jaarrekening.

Toelichting

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van de entiteit en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de verkorte jaarrekening 2009 dient te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening 2009, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 12 april 2010 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Maastricht, 12 april 2010
Ernst & Young Accountants LLP
namens deze

w.g. drs. P.L.C.M. Janssen RA

Winstbestemming

Statutaire bestemming van het resultaat

Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2).

Over de boekjaren 2009 en 2010 dient ten minste zeventig procent (70%) van de in het betreffende boekjaar behaalde winst (voor zover aanwezig) te worden gereserveerd (artikel 36.6).

Voorstel bestemming resultaat boekjaar 2009

De winst- en verliesrekening sluit met een resultaat van EUR 263,1 miljoen.

Op basis van bovengenoemde minimum eis aan reservering is de voorgestelde winstbestemming als volgt:

	2009
Resultaat	263,1
Reservering ten gunste van de Algemene Reserve	184,2
<hr/>	
Vorgestelde dividenduitkering	78,9

Het voorstel voor winstbestemming is niet in de balans per 31 december 2009 verwerkt.

PERSONALIA

Herman Levelink

René Oudejans

Raad van Bestuur

Herman Levelink

Voorzitter Raad van Bestuur Enexis Holding N.V.

Heeft verschillende functies binnen de energiewereld bekleed. Is directeur geweest van een gemeentelijk distributiebedrijf, van NV PNEM Transport & Opwekking, van Essent Netwerk Brabant en daarna van Essent Netwerk Brabant en Limburg. Vanaf januari 2004 was hij directeur Essent Netwerk en momenteel is hij voorzitter Raad van Bestuur Enexis Holding N.V. Is commissaris bij Zebra Gasnetwerk B.V.

René Oudejans

Lid Raad van Bestuur/CFO Enexis Holding N.V.

Heeft verschillende financiële functies bekleed, waaronder die van Corporate Controller binnen Unisource Group en financieel directeur Europa bij Global Crossing en Cable & Wireless Global Europe, tot hij de overstap maakte naar de energiewereld.

Per november 2003 trad hij als manager Finance in dienst bij het toenmalige Essent Retail. Vanaf medio mei 2006 tot maart 2008 was hij directeur Corporate Finance & Control. Daarna trad hij toe tot de directie van Essent Netwerk, inmiddels Enexis, waar hij momenteel lid Raad van Bestuur/CFO is.

Is commissaris bij Ziut B.V.

D.D.P. Bosscher

F.J.M. Houben

W.M. van Ingen

J.A.M. Theeuwes

R. de Jong

Raad van Commissarissen

D.D.P. Bosscher

Voorzitter, 30 januari 1945, Nederlandse nationaliteit. Aftredend in 2012.

Functie: voormalig Director Technology and Development
Sappi Fine Paper plc.

Nevenfunctie(s): Commissaris Transavia Airlines B.V.

F.J.M. Houben

19 februari 1939, Nederlandse nationaliteit. Aftredend in 2012.

Functie: voormalig Commissaris van de Koningin Provincie Noord-Brabant.

Nevenfunctie(s): Voorzitter Stichting Klachten en Geschillen
Zorgverzekeraars.

Mevr. W.M. van Ingen

1 maart 1958, Nederlandse nationaliteit. Aftredend in 2012.

Functie: lid Raad van Bestuur Nysingh advocaten – notarissen N.V.

Nevenfunctie(s): Commissaris FC Twente, Commissaris Rabobank
Apeldoorn en Omgeving, voorzitter Fanny Blankers-Koen Games,
vice-voorzitter IKT (Industriële Kring Twente).

J.A.M. Theeuwes

Vice-Voorzitter, 17 april 1944, Nederlandse nationaliteit. Aftredend in 2011.

Functie: Emeritus Hoogleraar Bedrijfseconomie TU Eindhoven.

Nevenfunctie(s): Directeur Thema Holding B.V., bestuurslid van de Stichting
leergang Bedrijfskunde, bestuurslid van de Stichting Kunst en Cultuur,
lid adviescommissie Stichting voor Industriebeleid en Communicatie,
voorzitter Raad van Advies van Every Angle Software Solutions B.V.

R. de Jong

24 september 1948, Nederlandse nationaliteit. Aftredend in 2012.

Functie: Chief Financial Officer Essent N.V.

Nevenfunctie(s): Voorzitter Raad van Commissarissen EAH Holding B.V.
(Thialf), commissaris N.V. KEMA, Commissaris APX-ENDEX, lid van het
Bestuur van de Stichting Aandelenbeheer BAM Groep, lid Raad van
Toezicht van het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Commissies Raad van Commissarissen

Auditcommissie

J.A.M. Theeuwes - voorzitter
Mevr. W.M. van Ingen
R. de Jong

Remuneratie- en Selectiecommissie

D.D.P. Bosscher - voorzitter
F.J.M. Houben

Aandeelhouderscommissie (per 12 april 2010)

De Aandeelhouderscommissie bestaat uit afgevaardigden van provincies en gemeentes

Mevr. C.W. Jacobs, Gedeputeerde Noord-Brabant
T.W. Rietkerk, Gedeputeerde Overijssel, vertegenwoordiger Drenthe en Flevoland
J.W.M.M.J. Hessels, Gedeputeerde Limburg
W.J. Moorlag, Gedeputeerde Groningen
J.H. van der Laan, burgemeester Noorderveld, voorzitter VEGANN
A.M.J. Cremers, burgemeester Beek, voorzitter VEGAL
L.W.L. Pauli, Wethouder Financiën 's-Hertogenbosch,
vertegenwoordiger Brabantse Gemeenten

Ondernemingsraad

W. Camfferman, voorzitter
J.F.N.M. Custers, ambtelijk secretaris
H.M.J.M. Danse, secretaris (tot 6 februari 2009,
daarna is de functie secretaris niet ingevuld)
E.H.J.M. Verhoeven, plv. voorzitter
P.J.M. Doreleijers, plv. secretaris
G.H.M. van Bragt
D.J. Brokken
G.J. Diggelen
J.P.G. Dols (tot 17 december 2009)
W.H. Geesing (tot 17 december 2009)
J.J.A.J. Haans
H.B. Hulzebosch
A.C.M. ter Laare
A.B.P.F. Marcelis
H. Reinders
F.E.M. Schonewille
L.S.R. Venema
H.J.M. Vollenbroek
W. van Broeck
P.W. Weldam (vanaf 19 maart 2009)
Mevr. A. Woldinga

COLOFON

Uitgave

Enexis Holding N.V.
Postbus 856
5201 AW 's-Hertogenbosch
tel. 088 8577777
www.enexis.nl

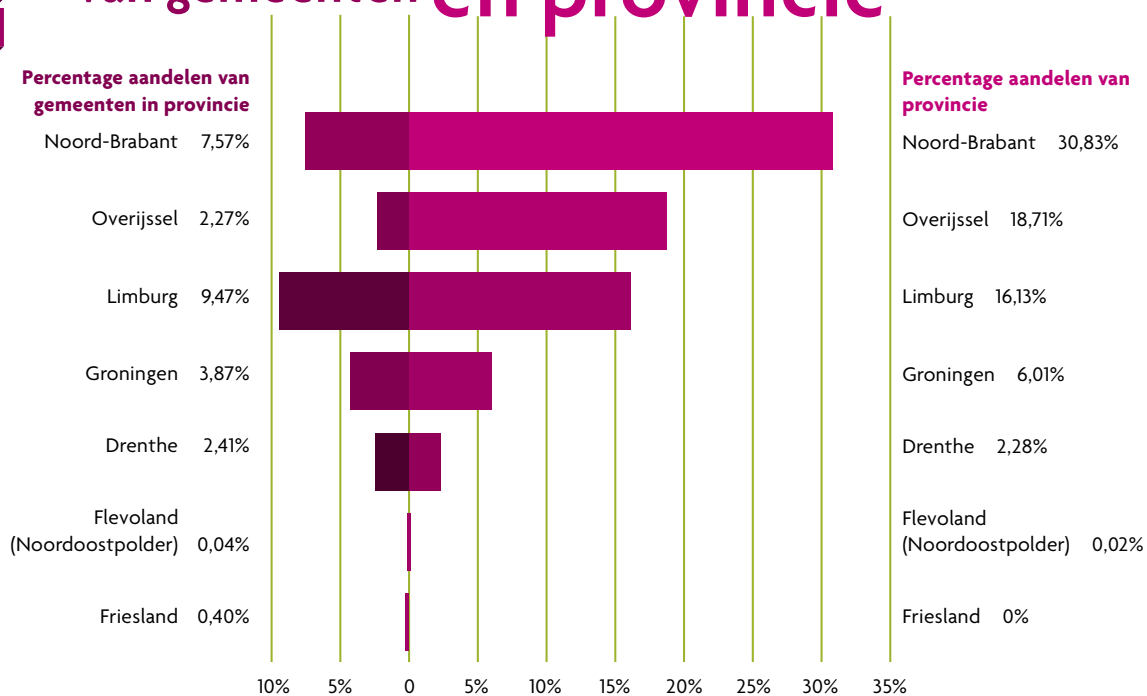
Redactie & Productie	: Afdeling Communicatie Enexis, Rosmalen
Concept & Vormgeving	: Edenspiekermann, Amsterdam
Grafische bewerking	: Phasis Communication Works, Eindhoven
Fotografie	: Aatjan Renders : Bart Willemsen, Henry Peters, Castel Mediaproducties
<i>Snapshots</i>	: Pieter Elzinga, Caroline Loupias, Connie Maas en Appie Najja
Oplage	: 1.000
Druk	: Delta Hage, Den Haag
Engelse vertaling	: Ernst & Young Language and Translation Services

Een Engelse versie van dit jaarverslag is beschikbaar via www.enexis.nl.
De Nederlandse gedrukte versie is leidend.

BIJLAGE

aandelen ENEXIS van gemeenten en provincie

Enexis N.V.
Postbus 856
5201 AW 's-Hertogenbosch
tel. 088 8577777
www.enexis.nl